210. številka. V Ljubljani, v soboto 14. septembra 1918. LI. leto.

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto skupaj naprej . . K 50·—
pol leta „ „ . . . „ 25·—
četrt leta „ „ . . . „ 13·—
na mesec „ „ . . . „ 4·50

za Nemčijo:
celo leto naprej . . . . K 55·—

za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej . . . . K 60·—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravništvo (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši sobote in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazniei.
Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani dostavljen na dom ali če se hodi ponj:
celo leto naprej . . . K 48·— | četrt leta „ . . . . „ 12.—
pol leta „ . . . . . „ 24·— | na mesec „ . . . . . „ 4·—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v I. nadstr. levo), telefon št. 34

Za našo mladino!

Strahotne so številke o umrljivosti otrok med vojno. Kakor da bi padala strupena slana, tako učinkujejo vojne posledice na našo deco. Oni, ki jim še prizanaša smrt, pa počasi hirajo, njihove odporne sile postajajo od dne do dne manjše. Sveta dolžnost slovenskega naroda je, da skrbi za svoj naraščaj, da mu z združenimi močmi pomaga prestati vojno.

Dne 21. in 22. septembra priredi odbor SHS. žena za siročad po vsem slovenskem ozemlju »Narodni blagdan«, da zbere potrebna sredstva, ki naj omogočijo kar najizdatnejšo pomoč naši mladini. Nabrani denar se ne porabi le za presrbo otrok, ki jih sprejemajo Hrvatje tako gostoljubno, temveč pride tudi v prid slovenski mladini, ki obiskuje šolo na domačih tleh. Del nabranega denarja se porabi za podpore dijaškim kuhinjam, za boljšo prehrano otrok, ki obiskujejo ljudske šole, za nabavo obleke in obutve potrebnim.

Naj ne bo 21. in 22. septembra slovenske rodbine, ki ne bi prispevala po svojih močeh za ohranitev naše mladine — naše bodočnosti!

Odbor SHS. žena za siročad v Ljubljani.

Novi davki.

Finančni odsek je sprejel v tem tednu vladne predloge o davkih na premog, sladkor in vino. Zakonska načrta za davek na premog in sladkor sta sprejeta v obliki, kakor ga je predložila vlada, zakonski načrt za vinski davek pa v obliki, modificiran po posebni strokovnjaški komisiji, ki jo je sklicala vlada meseca junija vsled odpora kmečkih poslancev proti prvotnemu vladnemu načrtu. Od odseka sklenjeni davčni zakoni bodo prišli na razpravo v poslanski zbornici, takoj ko se sestane.

Davek na premog znaša 20% prodajne vrednosti premoga. Davku je podvržen premog v trenutku, ko ga tuzemsko premogovno podjetje proda konzumentom ali trgovcem, oziroma ko ga določi za lastno porabo, inozemski premog pa, kadar prestopi državno mejo. Obdačen bo torej ves premog, ki bo porabljen v državi. Posebne ugodnosti so določene za premog, ki se rabi za železnice in ladje, v elektrarnah in tovarnah za olje in mast, dalje ze premog, namenjen za kurivo najubožnejših slojev. Davek je določen za enkrat samo za dve leti in stopi iz veljave dne 31. julija 1920. Dohodke iz davka na premog računajo na letnih 140 — 150 milijonov kron.

Sladkorni davek imamo že sedaj; z vsakim kilogramom sladkorja, ki ga kupimo, plačamo obenem 38 vinarjev davka. Novi zakon bo ta že obstoječi davek povišal za 18 K pri meterskem stotu, tako da bo znašal davek odslej 54 vinarjev pri kilogramu. Donos iz davčnega povišanja računajo na 64 milijonov kron, iz vsega sladkornega davka skupaj pa 216 milijonov. Zakonski načrt obsega tudi določbe, ki naj preprečijo, da trgovci sladkorja ne bodo podražili za več, kakor znaša davčni povišek.

Dosedanji državni vinski davek je razmeroma majhen. Od hektolitra je treba plačati sedaj na Dunaju, v Trstu in Krakovu 8 K, v drugih mestih 7 K 63 vin., na deželi 5 K 64 vin. in to samo za vino, prodano na drobno v obrtni prodaji. Vino za domačo porabo in vino, ki je prodano v množinah nad 56 litrov, državnemu davku doslej ni podvrženo. Prvotni zakonski načrt, ki ga je predložila vlada državnemu zboru že meseca oktobra l. l., je hotel uvesti davčno dolžnost na vse producirano vino, razen onega, ki ga porabi producent zase, dalje pa tudi na jabolčnik. Davek za vino naj bi znašal za vse vrste enako 32 K za hektoliter, za sadjevec pa 8 K. Plačati bi ga bilo treba pri produkciji. Donos je proračunala vlada na letnih 112 milijonov kron, dočim je vrgel vinski davek doslej samo 14 milijonov na leto. Vladnemu načrtu so se ostro uprli predvsem kmečki poslanci, ki so opozarjali na žrtve, ki bi jih prizadejal vinorejcem. Predlagali so zato v finančnem odseku, naj se zniža davek vsaj na polovico, torej na 16 K za vino in 4 K za sadjevec v ostalem pa naj ostane pri načelih vladne predloge zlasti pri principu enotnega obdačenja in obdačenja že pri producentu. Meseca junija pa se je vršila od vlade na zahtevo finančnega odseka sklicana enketa poslancev, vladnih zastopnikov, strokovnih izvedencev in zastopnikov producentov. Enketa je izdelala bistveno drugačen predlog, ki ga je sedaj sprejel tudi finančni odsek in ki določa v glavnem sledeče: Davka ne plača že producent, ampak šele konsument oziroma trgovec ali krčmar; namesto enotnega obdačenja se vpelje odstotno obdačenje po fakturni vrednosti; le za sadjevec ostane fiksno obdačenje, pač pa se zmanjša davek na 4 K za 1 hl. Socijalni demokratje so predlagali, naj se obdrži tudi za vino princip enotnega davka in se vpelje za čas vojne še posebna vojna doklada 35 K za hektoliter. Finančni odsek je socijalistični predlog odklonil in sprejel zakonski načrt v obliki, kakor ga je predlagala strokovnjaška enketa. Naši poslanci so se temu davku odločno upirali, ker bo hudo zadel naše vinogradništvo.

Italija in Jugoslovani.

V nedeljo se je vršil v Rimu važen ministrski svet, o katerem smo že na kratko poročali. Kakor se zdi, je prišlo na njem do delnega kompromisa ali vsaj začasnega premirja med Sonninovci in Orlandovci, tako da je za enkrat odstranjena nevarnost preteče ministrske krize. Morda se bo polegla sedaj tudi časnikarska polemika, ki je razburjala zadnja dva meseca italijansko javnost in odmevala tudi v vsem časopisju srednje in zapadne Evrope. Nas je ta spor še posebno zanimal, ker je bil osredotočen okrog jugoslovanskega vprašanja in nam je posredno koristil s tem, da je poglobil zanimanje za naš problem v najširši kulturni javnosti.

Ko je posegla Italija leta 1915. v vojno, so bile vse italijanske politične stranke več ali manj edine v svojih narodnih zahtevah in so podpirale brez pridržka imperialistične pogoje, ki jih je stavila italijanska vlada ententi in jih je ententa pod pritiskom razmer v znanem londonskem dogovoru tudi sprejela. Ta dogovor zagotavlja italijan. nadvlado v Adriji, priznava in obeta Italiji poleg južne Tirolske in Furlanije tudi Goriško, Istro s Puljem, Reko, severno Dalmacijo z Zadrom in otoki. žrtvuje torej znatne in dragocene dele Jugoslavije italijanskemu imperializmu. V Italiji je vladal in triumfiral sacro egoismo in neizprosen anatema je doletel vsakega, ki bi si upal izraziti svoj dvom o njega upravičenosti. Prvi udarec so mu zadali trajni neuspehi ob Soči in pa reakcija, ki je sledila, kakor povsod drugod, tudi v Italiji pijanosti prvih vojnih tednov. Silne žrtve soških ofenziv in žalostni pojavi nesocijalnih in neidealnih instinktov, ki jih je rodila vojna mesto pričakovanega duševnega preporoda in moralnega očiščenja, so začeli odpirati italijanskim inteligentom oči. Pripravljali so tla za Wilsonov evangelij novega človeštva, zgrajen na temeljih pravičnosti in skrajnega demokratizma ter njeni praktični konsekvenci, narodni samoodločbi. Ta načela so našla v Italiji v prvem vojnem letu zelo malo umevanja. Sčasoma pa, zlasti odkar je nastopila Amerika, so si priborila vedno več učencev in pridobila tudi vse uglednejše časopisje.

Podpiral je ta razvoj tudi moralni in morda celo politični pritisk ostalih ententnih držav. Jugoslovanska propaganda, ki je naletela v Italiji povsod na nedotakljivo dogmo »Svetega egoizma«, si je s svojim vztrajnim delom pridobila francosko in angleško javnost. Pospešilo in olajšalo je to delo splošno razočaranje, ker so se v Italijo stavljene nade izjalovile in je Italija na celi črti odrekla. In ko so Wilsonove ideje, ki jih je imel sprva pač tudi velik del ententine javnosti samo za lepo teorijo, začele dobivati vedno konkretnejšo obliko, so se začeli oglašati v Parizu in Londonu, sprva oprezni, potem vedno češči in vedno odločnejši glasovi, da je treba tudi italijanski narodni program prilagoditi tem načelom.

Pod tem skupnim pritiskom so se začeli majati stebri italijanskega imperializma. Velik del italijanske inteligence, vplivni politični krogi in celo nekateri ministri danes že odkrito priznavajo potrebo revizije italijanskih vojnih ciljev in izpremembe londonske pogodbe in zahtevajo zlasti direkten sporazum z Jugoslovani. Prvi korak v tej smeri so storili na znanem »kongresu potlačenih narodov«, ki je zboroval letošnjo pomlad na rimskem Kapitolu. Italijanska vlada se kongresa sicer ni oficijelno udeležila, ali ministrski predsednik Orlando je zborovalce pozdravil in izjavil, da se strinja z izvajanji in sklepi kongresa. Ti pa so bili čisto v duhu ameriške demokracije in pomenijo odkrito odpoved imperialističnim težnjam. Kampidoljski sklepi so bili svojčas že objavljeni, v natančnejše razumevanje položaja naj jih še enkrat navedemo:

1. Zastopniki italijanskega in srbohrvatsko - slovenskega naroda priznavajo, da je ujedinjenje in neodvisnost Jugoslovanov življenska potreba Italije, kakor je na drugi strani ujedinjenje italijanskega naroda življenska potreba Jugoslovanov. Vsled tega se zastopniki teh dveh narodov zavezujejo, da bodo razvili vse svoje moči in sile, da se tekom vojne in v prvem času miru popolnoma dosežejo ti cilji obeh narodov.

2. Zastopniki izjavljajo, da je svoboda Jadranskega morja in njegova obramba proti vsakemu sedanjemu in bodočemu neprijatelju življenska potreba obeh narodov.

3. Obvezujejo se, da bodo na prijateljski način in v medsebojnem sporazumu rešili posamezne obmejne spore na temelju narodnega načela in na temelju pravice samoodločevanja. Onemu delu naroda, ki bi moral ostati v mejah drugega naroda, bo priznana in zasigurana popolna enakopravnost z ozirom na njegov jezik, njegovo izobrazbo in njegovo gospodarsko vprašanje.

Ta dogovor se ne sklicuje več na sacro egoismo in priznava pravico samoodločbe tudi Dalmaciji, Istri in Goriški. S svojim postopanjem je ministrski predsednik Orlando pokazal, da ga odobrava in je s tem pristal že tudi na revizijo londonske pogodbe in mirovnega programa sploh. V vladnih krogih pa so prevladovali še vedno imperialisti, na čelu jim zunanji minister Sonnino, diplomat stare šole in predvojnega naziranja, ki za novi čas nima nič več umevanja kakor kak Czernin. Sonninova politika vidi samo Italijo in stoji na stališču, da je glavno, da si zagotovi Italija absolutno nadvlado na Adriji. Zato pa ne more trpeti na vzhodni obali mogočnega soseda in se mora boriti proti vsakemu, bodisi potem Avstro-Ogrska, bodisi Jugoslavija; ljubša mu je slaba Avstrija kakor močna Jugoslavija. Zato vztraja na londonski pogodbi, odklanja revizijo italijanskih vojnih ciljev in ovira delo jugoslovanske propagande.

Večina velikega italijanskega časopisja je spoznala, da bi imela Sonninova politika za posledico popolno moralično, polagoma pa tudi politično izolacijo Italije. Zato plavajo danes razpetih jader v demokratični svetovni struji. Postali so — Jugoslovanom prijazni in povdarjajo, da jim je treba priznati pravico samoodločbe, tudi če bi bilo to v nasprotju z italijanskim egoizmom, in da jih je treba podpirati v boju za svobodo in samostojnost, čeprav bi italijanskim interesom navidezno bolj odgovarjala oslabljena Avstrija kakor pa konsolidirana Jugoslavija. Ta struja, ki je postala jako močna, zagovarja za to direkten sporazum z Jugoslovani in prijateljsko rešitev prepornih točk, zahteva izdatno podporo jugoslovanskih stremljenj in stremljenj drugih »tlačenih avstro-ogrskih narodnosti«.

Zanimivo bi bilo raziskovati, koliko je iskrenosti v tem italijanskem obratu in v koliko je ta obrat le posledica hladnega političnega računa. Negotovo je tudi še, ali se je na nedeljskem ministrskem svetu vdal Sonnino Orlandu ali Orlando Sonninu. Tozadevne vesti si še nasprotujejo. Za nas to nima nobenega posrednega pomena. Važno in velezanimivo pa je, da je jugoslovanski problem izzval v Italiji tako hudo politično krizo. Mi vidimo, kako je naše vprašanje stopilo skozi vrata velike svetovne politike in vsi taki pojavi nas znova potrjujejo v prepričanju, da je ni več sile, ki bi ga mogla odstaviti z dnevnega reda.

Parlamentarne vesti.

Sklicanje poslanske zbornice.

Dunaj, 14. septembra. Današnji listi poročajo: Predsednik poslanske zbornice dr. Gross je imel včeraj daljši razgovor z ministrskim predsednikom baronom Hussarekom. Dr. Gross je povdarjal, da hočejo vse parlamentarne stranke vedeti, kdaj se sestane plenum zbornice in je prosil za to ministrskega predsednika, naj pojasni svoje stališče napram sklicanju poslanske zbornice. Ministrski predsednik je izjavil, da vlada za zasedanju ne dela nikakih ovir in da se to lahko začne v najkrajšem času. V konferenci je bil dosežen sporazum, da se skliče poslanska zbornica dne 1. oktobra.

Finančni odsek.

Dunaj, 14. septembra. Finančni odsek je nadaljeval v včerajšnji seji debato o predlogu poslanca Mastalke glede preskrbe sladkornih tovaren s premogom. Po daljši debati, v katero je ponovno posegel tudi minister za javna dela, vitez Homann, je bil Mastalkov predlog skupno z drugimi resolucijami sprejet. Odsek je prišel na to na razpravo o vladni predlogi glede zvišanja zemljiškega davka za davno leto 1918/19. Razprava pa ni bila končana, ampak se je odsek odgodil in se bo vršila prihodnja seja še le en dan pred prvim plenarnim zasedanjem državnega zbora. Odsekov načelnik dr. Löwenstein je pozval v svojem zaključnem govoru vlado, naj do prihodnje seje predloži vsaj finančni program, ako že ne more izdelati natančnega finančnega načrta.

Jugoslovanski poslanci o vojnem gospodarstvu.

Dunaj, 13. septembra. Danes dopoldne ob 10. uri je bilo posvetovanje komisije, ki je sestavljena iz prehranjevalnega odseka za vojno gospodarstvo in članov gosposke zbornice. Poslanec Gostinčar je izjavil, da posvetovanje nima nikakega pomena, ker se ne more nič sklepati. V parlamentu ni časa za to, da bi porabili dobljene informacije, ki so navadno netočne in dvomljive. Ljudstvo se upira in zabavlja čez vse centrale, med vsemi še najbolj čez centralo za usnje, ker ne dobi najpotrebnejšega usnja; če bo to šlo tako naprej, bodo ljudje hodili bosi na delo, otroci bosi v šolo, cerkev itd. Ljudstvo ima pravico zvedeti polno resnico, kako je s celo upravo, saj ono tudi vsa bremena nosi; tudi po vojski bodo vsa bremena zadela najhujše ljudstvo. Naj bi se skrbelo za to, da dobe sunjarji na deželi dovolj kož v strojenje, da se prepreči pokvara take mase kož, kakor se sliši sedaj. Čevljarska obrt gineva, ker ni materijala. To povzroča neznosne cene čevljarskih del. Načelnik centrale za razdeljevanje usnja je poročal, da je prišlo pred vojno na vsako osebo 80 dkg usnja, sedaj pa 10 dkg. Kakovost usnja pa je vrhutega taka, da odgovarja sedanjih 10 dkg komaj enemu dekagramu usnja mirnega časa. — Delavstvo po tovarnah dobiva čevlje z lesenimi podplati, kar je v mnogih obratih nevarno. Potreba je v takih obratih odpraviti lesene podplate.

Obnovitveni odsek.

Dunaj, 13. septembra. V nadaljevanju debate o državnem gospodarstvu z gozdovi je sklenil odsek na današnji seji, da imenuje poseben preiskovalni odbor s pravico zaslišanja strokovnjakov in prič. Vlada se pozivlja, da omogoči preiskovalnemu odboru vpogled v vse tozadevne listine. Minister za javna dela je izjavil, da vlada pozdravlja namero in da bo šla preiskovalnemu odboru v vsem na roko. Poročilo o preiskavi mora biti predloženo obnovitvenemu odseku tekom treh mesecev. K sklepu je sprejel odsek še soglasno naslednjo resolucijo polsanca Schöpferja: »Povrnitev vojne škode in obnovitev razdejanih pokrajin je splošna državna dolžnost, ki jo mora izpeljati celo monarhija in ne samo ona država, v katere ozemlju leži poškodovani kraj.

Vojnogospodarska komisija.

Dunaj, 13. septembra. Komisija je nadaljevala danes razpravo o delovanju centrale za usnje in kože. Dr. Hodac je naznanil, da odda centrala v promet mesečno 240.000 kg podplatov, tako da pride na vsakega prebivalca 18 dkg proti 80 dkg v mirnem čau. Član gosposke zbornice baron Freudenthal je opomnil, da je glavna napaka pri vseh centralah v tem, ker je prepustila vlada financiranje privatnemu kapitalu. Poslanec Gostinčar je povdarjal, da bi pomanjkanje usnja takoj ponehalo, ako bi vlada poskrbela, da se predelajo v usnje vsaj one kože, ki se sedaj pokvarijo. Izvedenec Zessewitz je valil krivdo za grajane nedotastke na voqško upravo. Za čevljarja ne preostaja usnja, ker ga vojaška uprava preveč razmetava. Oficirji n. pr. ga dobe kolikor ga hočejo, ne samo za sebe, ampak tudi za svoje rodbine. Prihodnja seja komisije bo v torek. Na dnevnem redu bo razprava o kovinski centrali.

Nemški umik pri Verdunu.

Avstro-ogrske čete na zapadni fronti.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 13. septembra. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Skupina gfm. Ruprehta in go. v. Böhna. **Blizu obali in severovzhodno od Bixschoote smo uspešno izvršili manjša podvzetja. Med Ypresom in Armentieresom so se ponesrečili sovražni izvidni sunki. Jugozapadno od Fleurbaixa smo zavrnili delni napad, severozapadno od Hullucha pa močnejši angleški sunek. Med cestama iz Arrasa in Peronna proti Cambrayu je sovražnik včeraj zjutraj pod najsilnejšo ognjeno zaščito nadaljeval svoje napade. Ponesrečili so se s težkimi izgubami za sovražnika. Dobro naperjen artiljerijski ogenj je imel svoj posebni delež pri uspešni obrambi. Kjer so Angleži vdrli v naše črte, jih je naša pehota v protisunku vrgla zopet nazaj. Havrincourt je ostal v sovražnih rokah. Zvečer smo zavrnili sovražne napade, ki so se izvršili med Moeuvresom in Gouzeaucortom.** — Skupina nemškega cesarjeviča. **Med Ailetto in Aisno je bil artiljerijski boj samo včasih stopnjevan. Manjši pehotni boji. V Champagni so pripeljale čete s sunkov v sovražne črte pri Le Mesnilu vjete nazaj.** — Skupina generala v. Gallwitza. **Francozi in Amerikanci so napadli včeraj lok pri St. Mihielu, pri višinah Combres in južno od tam ter med Cotes Lorraines in Moslo. Pričakovali smo ta napad. Vsled tega je bil umik iz tega loka, izpostavljenega objemu z obeh strani, že pred leti določen in že več dni pripravljen. Zato nismo bojevali boja do odločitve ter smo izvršili nameravano gibanje. Sovražnik tega gibanja ni mogel preprečiti. Francozi, ki so izvršil sunek na višinah vzhodno od Mose, so bili zavrnjeni. Višine pri Combresu, ki smo jih začasno izgubili, so domobranske čete zopet zavzele. Južno od tam so avstro-ogrski polki v močni obrambi skupaj s četami, ki se bojujejo med Moso in Moslo, krili umik pri St. Mihielu stoječih divizij. Med Cotes Lorraines in Moslo je pridobil sovražni napad tal proti Thiaucortu. Rezerve so vjele sovražni sunek. Jugozapadno od Thieaucourta in zapadno od Mosle smo zavrnili sovražnike. Čez noč smo nemoteni od sovražnika končali umik iz loka. Sedaj stojimo v novih pripravljenih črtah.** — v. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 13. septembra. (Kor. urad.) Na bojnih frontah miren dan. Tudi med Moso in Moslo sovražnik dosedaj svojih napadov ni obnovil.

Razgibana je vsa fronta od morja pa do Moselle (nemški: Mosel), dolga 420 km zračne črte. Izvzet je le kakih 60 km dolgi odsek od Champagne pa do vzhodno od Verduna, kjer orožje še miruje. — Vas Fleurbaix leži ob veliki cesti La Bassée - Armentières, 4 km južno - zapadno od Armentièresa. — Vas Hulluch leži tik vzhodno od velike ceste La Bassée - Lens, 5 km južno od La Basséja. — Vas Havrincourt leži ob železnici Bapaume-Cambrai, 12 km zračne črte južno - zapadno od Cambraija ali 28 km naravnost proti jugu od Douaija. Torej stoji nasprotnik še 12 km pred Cambraijem. — Vas Moeuvres leži ob včeraj imenovanem potoku Agache, 7 km severno od Havrincourta ali 11 km zapadno od Cambraija. — Vas Gouzeaucourt leži ob veliki cesti Péronne - Cambrai, dobrih 6 km južno - vzhodno od Havrincourta. — Vas Le Mesnil leži v Champagni, 3 km severno od Stare rimske ceste, ki poteka iz Reimsa v južno-vzhodni smeri prek Champagne proti Argonom, 11 km severo - vzhodno od mesta Suippes. — Mesto St. Mihiel leži ob vzhodnem bregu reke Moze (francosko: La Meuse, nemško: die Maas), 31 km zračne črte južno - vzhodno od Verduna. Nemška fronta je tukaj potekala tako, da so bile severno, oziroma severo - vzhodno od St. Mihiela ležeče vasi, kakor tudi mesto samo, v nemških rokah, potem pa se je tik pod St. Mihielom obrnila proti vzhodu in v dokaj ravni črti stekla k mestu Pont à Mousson ob Moselli, ki pa je bilo in je v nasprotnikovih rokah. Vas Combres leži 2 km vzhodno od ravne črte, ki si jo potegnemo od St. Mihiela v severo-vzhodni smeri do mesta Etain, ležečega približno 20 km vzhod. od Verduna. Od St. Mihiela je vas Combres proti severo - vzhodu oddaljena 19 km zračne črte, od vasi Apremont, najjužnejše od Nemcev dosežene točke, pa 23 km povsem ravne, proti severu potegnjene črte. Torej so se Nemci v tem odseku proti severu umaknili za najmanj 20 km. — Cotes Lorraines (Lorenska beda)

se imenuje gozdnato, do 400 m visoko pogorje, ki se na Mozinem vzhodnem bregu vleče od Verduna do vzhodno od St. Mihiela. —Trg Thiaucourt leži ob potoku Rupt de Made, ki izvira vzhodno od St. Mihiela in se kakih 12 km severno od Pont à Moussona izliva v Mosello ter hkrati ob veliki cesti Etain - Pont à Mousson, od poslednje imenovanega mesta proti severo - zapadu oddaljen 14 km.

Dunaj, 13. septembra. Prvič poroča danes naše uradno poročilo tudi z zapadnega bojišča, prvič se omenjajo danes tudi v nemškem armadnem poročilu avstro - ogrski polki na zapadu. Avstro - ogrska artiljerija je posegla že početkom svetovne vojne in pozneje opetovano na zapadni bojni fronti v boj, sedaj pa se prvič omenja in naglaša, da je nastopila avstrijska infanterija. Iz današnjega uradnega poročila izhaja, da je bila naša pehota podrejena armadi Galwitz, ki je že delj časa bojevala hude boje na svoji fronti. Ves čas, ko so se vršili veliki boji na zapadu, je imela armadna skupina Galwitz samo nalogo, da drži svoj odsek v Alzaciji - Loreni. Južno od Verduna se nagiba nemška fronta v velikem loku proti Mosi. Osnovnica tega loka je črta, ki gre nekako od Fresnesa do Vilceya. Lok je segal nekako 20 km iz ostale fronte ter je bil na svoji osnovnici nekako 20 km širok. Kakor namigava nemško armadno vodstvo, ni bilo mogoče takega odseka frote, ki je bil izpostavljen na obeh straneh napadu, držati. Zato je sklenilo nemško armadno vodstvo ,zapustiti ta odsek ter je izvršilo to skrajšanje fronte takoj, ko so pričeli Francozi in Amerikanci napadati. Umikanje, ki obsega teren, se opira, če naj nimajo umikajoče se čete pretežkih izgub, popolnoma na one čete, ki morajo držati zapuščene pozicije do zadnjega trenutka ter tako zagotoviti večjemu delu čet varno umikanje. Ta častna naloga je ena najtežavnejših in najbolj odgovornih. To nalogo so prevzele skupaj z nemškimi četami tudi avstro - ogrske čete. Armadno poročilo naglaša, da so naše čete izvršile svojo nalogo popolnoma po načrtu.

Dunaj, 13. septembra. Na zapadu se je pričelo včeraj prvo večje delovanje Amerikancev. Nemško armadno vodstvo je bilo že delj časa tudi iz izpovedi vjetih Amerikancev podučeno, da je izrekel Wilson željo, da se uporabijo ameriške čete na francoskih tleh v poglavitnem za zapetno zavzetje in osvoboditev Alzacije - Lorene. Vseld tega ni mogoče govoriti o kakem presenetenju nemškega armadnega vodstva. V Alzaciji - Loreni stoječa armadna skupina von Galwitza je imela že delj časa prideljene avstro - ogrske divizije. Njih sodelovanje pri obrambi proti Francozom in Amerikancem od Severnega morja do Adrije naj bi obenem dokazalo enotnost naše obrambne fronte. Objemalni napadi sovražnikov proti St. Mihielu so bili sunek v zrak, ker so branitelji že prej preložili svoje pozicije, kakor je bilo to v načrtu določeno. Tudi podvzetje proti odseku Thiacourt se je kolikortoliko ponesrečilo. Uspeh prvega bojnega dneva je za Amerikance razmeroma majhen ter na tem tudi zmagoslavje ententnega časopisja ne bo izpremenilo ničesar. Ker so se branitelji umaknili na črte, ki so bile že dolgo pripravljene, bo zadela sovražna ofenziva na prav občuten odpor. Na fronti ob Sommi se je delovanje Angležev in Francozov proti odseku Cambrai-St. Quentin močno ojačilo. Vsled tega je pričakovati že v prihodnjih dneh zopetnega pričetka velikih sovražnih napadov.

Haag, 12. septembra. V uvodniku o dogodkih šesttedenske ofenzive zaveznikov pišejo »Times«: Kar smo doživeli zadnjih šest tednov, je priprava za odločilen napad. Nobenih znakov ni, da bi bile priprave že končane. Izvršene so bile zelo spretno ter so imele važne uspehe. Ko smo nadaljevali priprave do zaželjenega štadija, je načrt maršala Focha, kakor je sam povedal, ta - le: V zadnji odločilni boj, pri katerem ne bomo niti trenutka mislili na to, da bi štedili z moštvom, bomo postavili v bitko vse razpoložljive sile. Ta bitka bo tako silna, kakor še nobena v celi vojni. Za ta napad treba treh faktorjev: presenetenje, mase in hitrosti. Na ta dan naj se svet pripravi.

London, 13. septembra. (Koresp. ur.) Poročevalec »Morningpost« na ameriški fronti poroča, da je izvršila ofenzivo, ki se je pričela včeraj, prva ameriška armada pod poveljništvom generala Pershinga. Med ameriškimi četami se bojujejo tudi francoske čete, velika večina pa je Amerikancev in tudi vodstvo je v ameriških rokah. Ofenziva ima popolnoma krajeven značaj.

Ženeva, 13. septembra. Ofenziva Amerikancev se je izvršila na fronti, široki 20 kilometrov od St. Mihiela do Pont a Moussona. Kakor poročajo listi, je šlo za to, da se kot pri St. Mihielu izravna. Današnje poročilo Agence Havas« pravi, da ofenziva nemških čet ni presenetila. Nemški odpor je bil vsled tega zelo silen. Bližina trdnjave Metz je tudi ovirala napadalce.

New York, 12. septembra. (Kor. ur.) Generalprofos Zedinjenih držav Chrowder je izjavil danes: Z današnjim dnevom je bilo vpisanih 13 milijonov ameriških vojakov za vojno proti pruski avtokraciji. Štirje milijoni teh vojakov bodo že v kratkem na poti, da se pridružijo zavezniškim četam na zapadni fronti. Z več kot 10 milijoni vojakov med 21. in 23. letom, ki so bili že prej vpisani v vojaško službo, narašča ameriški materijal na vojakih na število 23,400.000 mož.

Rotterdam, 13. septembra. »N. Rott. Courant« sodi, da se bodo morali Nemci umikati še naprej. Pričakovati je kmalu tudi angleškega velenapada na severnem odseku fronte. Ententa razpolaga na fronti z 18.000 novimi tanki. Nemci so uničili znane francoske rudokope, ki so jih imeli dosedaj zasedene, kar znači, da računajo z njihovo opustitvijo.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

12. septembra popoldne. Včeraj zvečer so zavzele naše čete Atilly, Vermand in Vendele ter napredovale ponoči na zapad. robu holmenskega gozda. Včeraj popoldne so angleške čete krajevno napredovale v odseku Moeuvres in Havrincourt. Svoje podvzetje so izvršile uspešno ter so premagale močan sovražni odpor. Naše čete so prekoračile Kanal du Nord severozapadno od Havrincourta ter so se ustalile na nasprotnem bregu kanala vzhodno in severno od Moeuvresa. Naše čete so napadle močno utrjeno križišče, katero je znano kot železniški trikot severo - zapadno od La Basséeja ter so to križišče zavzele in vjele pri tem več sovražnikov ter vplenile številne strojne puške.

AMERIŠKO URADNO POROČILO.

12. septembra. Danes zjutraj so izvršile naše čete v odseku St. Mihiele [illegible] napade, ki so uspešno in močno napredovali. S podporo francoskih enot so zlomile sovražni odpor ter so na nekaterih točkah prodrle do globine petih milj. Dosedaj smo našteli preko 8000 vjetih. Operacije stalno napredujejo.

Nemško - španski spor poravnan.

Dunaj, 13. septembra. Z vso gotovostjo se zatrjuje, da je pričakovati v najkrajšem času popolnega sporazuma med Nemčijo in Špansko.

Petrograd v rokah protirevolucijonarjev.

Ženeva, 13. septembra. Pariški listi potrjujejo na podlagi direktnih poročil, da gori Petrograd na 12. točkah in da se še vedno vrše po cestah boji. Nadaljna poročila pravijo, da so protirevolucijonarji mesto popolnoma zavzeli.

Dunaj, 13. septembra. Z ozirom na poročila, da so protirevolucijonarji zavzeli Petrograd, pravijo tukajšnji politični krogi, da so dospele iz Petrograda še zadnji čas brzojavke, kar bi ne bilo mogoče, če bi bilo prišlo v Petrogradu do prevrata.

London, 12. septembra. (Kor. urad.) Angleška vlada je dobila iz Washingtona potrditev vesti, da gori Petrograd na dvanajstih točkah in da se vrše tam po ulicah strašni boji.

Petrograd, 13. septembra. V Petrogradu vlada do skrajnega napeta nervoznost. Vlada je storila vse, kar je v njeni moči, da bi preprečila protirevolucijonarne napade. Po cestah se vozijo oklopni avtomobili in na raznih točkah so postavljene strojne puške in topovi. Rdeča garda kontrolira ves promet. Dostikrat pride do streljanja. Prebivalstvo se skriva v svojih stanovanjih.

Teror v Rusiji.

Moskva, 12. septembra. (Koresp. ur.) Streljanje protirevolucijonarnih zarotnikov in pristašev protirevolucijonarnih strank je nekoliko popustilo, vendar pa se še vedno vrši. Tudi žene so bile aretirane kot tali. Mnogo premožnih ljudi je bilo izgnanih, njih pohištvo pa proglašeno za državno last. Pohištvo si je, večji del proletarijat, razdelil med seboj. Stranka mednarodnih socijalistov, ki je vedno hodila skupaj z boljševiki, je protestirala pri cetralnem komiteju proti terorju. Švicarski konzul je v uradu za zunaje zadeve protestiral proti streljanju talov. Dobil je samo nedoločen odgovor. Sklenjeno je bilo, informirati člane Rdeče garde in uvesti odlikovanja z redovi in kolajnami.

Za rusko - nemško zvezo.

Stockholm, 13. septembra. Ljenin je poslal sovjetom izjavo, ki pravi: Čeho-slovaška fronta vsak dan bolj ogroža revolucijonarne pozicije. Dan na dan se lahko prepričamo, da smo sami brez moči. Za sovjetsko oblast obstoja samo en izhod, in to je, zveza s kako drugo silo. Da rešimo oblast delavcev in kmetov, se ne smemo strašiti niti zveze z imperijalisti.

Kijev, 13. septembra. »Kijevska Misel« poroča, da je prišlo v Voronežu do velike eksplozije, ki je razdejala 6 železniških vlakov, kolodvor in bližnja poslopja. Škode je 30 milijonov rubljev. 350 oseb je bilo ubitih, 1500 oseb je bilo aretiranih.

Petrograd, 10. septembra. (Kor. urad.) Časopisje poroča, da je prišlo v Kazanji do vstaje delavcev v praharni. Bela garda je vstajo Rdeče garde popolnoma potlačila.

Petrograd, 10. septembra. (Kor. urad.) Sovjetska vlada poroča, da prodira Rdeča garda južno od Samare, na severu pa se umika pred Čeho - Slovaki v smeri na Perm in Boguminsk. Glasom nadaljnih poročil so pri Volsku v guberniji Saratov prišle čete Bele garde sovjetskim četam za hrbet ter korakajo proti Atkasku.

Kijev, 13. septembra. Brezžična brzojavka sovjeta ljudskih komisarjev vsem gubernijam in okrožnim sovjetom ukazuje, da se s 5. oktobrom po vsej Rusiji vpokličejo 20letni moški brez ozira na njih socijalno stališče. Izvežbali se bodo pod imenovanimi, torej ne več izvoljenimi poveljniki ter bo vežbanje trajalo pod najstrožjo disciplino pol leta. Ko bodo izvežbani, bodo prevzeli vse dolžnosti in pravice ruskih vojakov. Najbolj zmožni pridejo v vojaške šole za špecijalno službo. Novačenje naj bo končano do 1. oktobra. Naloga nove armade je zavarovanje sovjetske republike proti zunanjim nevarnostim. Sprejeti bodo ruski državljani in tujci, ki so si pridobili rusko državljanstvo. Obenem bodo vpoklicani 25—30letni špecijalisti za brezžično brzojavljanje, artiljerijo, gradbo mostov, letalstvo, brzojavljanje in hidrotehniko, ki so služili v demobilizirani vojski.

Kijev, 13. septembra. Brezžična brzojavka iz Moskve poroča, da je Rdeča garda dne 10. septembra opoldne zasedla Kazanj. Čeho - Slovaki so se morali umakniti za mesto.

Rotterdam, 13. septembra. Reuter poroča iz Washingtona, da so dospele ameriške čete v Arhangelsk, da pomagajo zavezniškim četam pri obnovitvi reda v Severni Rusiji.

Rotterdam, 13. septembra. Angleška vlada je dovolila naknadni kredit 2½ miljard šilingov kot predujem za nove zaveznike v Sibiriji.

Z italijanske fronte.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 13. septembra. (Kor. urad.) Italijansko bojišče. **Južno od Novente so skušali italijanski izvidni oddelki dospeti na vzhodni breg Piave. Zavrnili smo jih. Sicer na več točkah artiljerijski boj.** — Zapadno bojišče. **V odseku pri St. Mihielu so avstro-ogrski polki v močni obrambi zavarovali južno od višin pri Combrešu načrtoma izvršeni umik nemških čet.** — Albanija. **Položaj neizpremenjen. Četovodja Greslovič je včeraj med Dračem zbil tri sovražna letala.** — Š. g. št.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

12. septembra. Zapadno Morija so predrle drzne patrulje več ovirajočih črt, presenetile sovražno postojanko, vjele 12 mož in vplenile orožja in materijala. Ob izlivu Piave je prišel oddelek mornarjev in vojakov na levi rečni breg, vjel v naglici 1 oficirja in 11 mož ter vplenil 1 strojno puško. V dolini Ornio, pri Forneru in ob Piavi so nadaljnji oddelki in patrulje učinkovito napadli sovražnika, mu prizadjali izgube in odvzeli materijala. V Vallarsi, na asiaški visoki planoti in v okolišu Asolona so se vršile pogostoma živahne artiljerijske akcije. Tri sovražna letala so bila sestreljena v zračnih bojih.

Albanska fronta. Bojno delovanje je omejeno na pokrajino med Osumom in Tomorico, jugo - vzhodno Berata. Tekom včerajšnjega dne so bili živahni boji med sovražnimi silami in našimi albanskimi pomožnimi četami. Na izpostavljeni zoni v Makedoniji so poskusili močni sovražni oddelki s pomočjo artiljerije vdreti v naše pozicije, vzhodno točke 1050. Bili so zadržani s težkimi svojimi izgubami, predno so mogli doseči naše črte.

Odmevi Payerjevega govora.

Dunajsko mnenje.

Dunaj, 14. septembra. Tukajšnji politični krogi smatrajo podkanclerjev govor za politično izjavo prav posebne važnosti. Prvikrat je predložen javnosti jasen in določen program nemške vlade o vojnih ciljih. Program, ki se ne odreka samo teritorijalnim osvojitvam in vojnim odškodninam, ampak se izrečno priznava k zvezi narodov in k ideji razorožitve. Posebnega pomena je tudi pasus, ki govori o radikalni demokratizaciji Nemčije in poudarja, da bo sklenjen mir od naroda do naroda in ne samo med vladami. Časopisni komentarji izbirajo iz Payerjevega govora samo tiste stvari, ki se Dunaju dopadajo, izvajanja o narodnostnem vprašanju pa prezirajo.

Vsenemško besnenje.

Berolin, 13. septembra. Govor podkanclerja pl. Payerja je izzval v vsenemških krogih in njih časopisju vihar ogorčenja. Aneksijonistična »Tägliche Rundschau« piše: Navajeni smo, da jo podkancler Payer vedno polomi, kadar govori. Vendar nas je sedaj še vseeno presenetil. Takšnih kozlov bi ne pričakovali niti od navadnega pastirja. Ali si je mogoče misliti nečastnejšo ponudbo, kakor je najnovejša podkanclerjeva mirovna ponudba. Ta gre še dalje, kakor je šel svoj čas v svojih ponudbah Kühlmann. Belgijo naj izpraznimo in Flandrijce naj prepustimo »pravičnosti in pameti« belgijske vlade? Sramota za nas! Payerjev govor pomeni velik poraz v govorniški tekmi vodilnih državnikov.

Konservativna »Deutsche Tageszeitung« pa toži: Podkanclerjev govor preveva duh trudne resignacije. Nikjer ne poskuša dvigniti razpoloženje. nikjer ne apelira na bogate moči nemške duše. V nobenem svojem delu nas ne krepi, ne hrabri, ne podpira.

Podkanclerjev govor v sporazumu z državnim kanclerjem.

Berolin, 13. septembra. »National Zeitung« poroča, da je sestavil podkancler pl. Payer svoj govor v popolnem soglasju z državnim kanclerjem grofom Hertlingom. Njegova izvajanja je torej smatrati za oficijelno izjavo nemške vlade.

Politiki iz Banovine o Jugoslaviji.

Med številnimi razgovori z banovinskimi politiki, ki so jih objavili zadnje dni razni nemški in madžarski listi, zasluži pozornost serija interviewov, ki jih objavlja budimpeštanski »Neues Pester Journal«. So to razgovori z banom Mihalovićem, predsednikom hrvatskega sabora dr. Medakovićem, posl. dr. Budisavljevićem in frankovskim prvakom posl. dr. Horvatom.

»Za božjo voljo, le ne interviewa«, je zaklical ban, ko mu je urednik »N. P. J.« prišel z jugoslovanskim vprašanjem. »Moje stališče je težje, nego stališče odgovornega urednika. Zato imejte usmiljenje z menoj.« Končno se je ban le spustil v razgovor, ter je na vprašanje, kaj je resnice na vesteh o diferencah med njim (banom) in Wekerlom, odgovoril sledeče: »Meni ni o tem ničesar znano. Ne vem za nobene diference. Na službeni poti v Ogulin sem izvedel iz oficijalnega poročila, da nameravam odstopiti. Jaz o taki nameri ne vem ničesar. Ako o tem v Budimpešti več vedo, nisem jaz kriv.« Ban je izbegaval odgovor na vprašanje, je li že konferiral o jugoslovanskem vprašanju z ostalimi vladnimi mesti. Poudaril je, da bo historična zveza med Ogrsko in Hrvatsko pač trajala še dalje. Hrvati žele z Madžari živeti v miru in zajednici. Pri reševanju jugoslovanskega vprašanja se hočemo držati tega, kar nam predpisuje ustava in ves naš historični razvoj. Tako je moje stališče, ki ga zavzemam kot ban.« V nadaljnem razgovoru je ban obžaloval, da madžarsko časopisje piše o Hrvatski z omalovaževanjem ter je izrazil nadejo, da se bo Ogrska čuvala igrati napram Hrvatski vlogo tlačitelja.

Predsednik hrvatskega sabora dr. Medaković je poudarjal, da stoji glede rešitve jugoslovanskega vprašanja na stališču koalicijske adrese, ki zahteva ujedinjenje hrvatskih dežel: Hrvatske. Slavonije, Bosne in Dalmacije v habsburški državi v zajednici z Ogrsko. Ta adresa tvori naše narodne težnje in označuje naše državnopravno stališče. Mi smo smatrali, da bo to naše stališče odobrila tudi Ogrska — toda pretekli sta že dve leti in nikdo še ni v ogrskem parlamentu spregovoril besedice o tem vprašanju. Naše mnenje je, da se naj to vprašanje uredi v popolnem sporazumu z Ogrsko. Mi stojimo na stališču historičnega razvoja dežel sv. Štefana. naša želja po samostalnosti ne znači, da se hočemo odvojiti od Ogrske, toda bilo bi potrebno nekoliko manj tutorstva: ne želimo, da se z nami mačehovsko postopa. Ako se želi srečno in uspešno rešiti jugoslovansko vprašanje, se ne smejo delati pogreške.

Dr. Srgjan Budisavljević je prišel takoj in medias res. »Mi Jugoslovani.« — »Preje se je reklo: Mi Srbi,« je pripomnil madžarski žurnalist. »Jugoslovani, to je nova beseda.« »O ne,« ga je zavrnil dr. Budisavljević, »pojem jugoslovanstva je tako star, kakor jugoslovanski narod. Srbi, Slovenci in Hrvati smo eden narod. Strossmayer je ustanovil jugoslovansko akademijo in ne hrvatsko. Vojna je izbrisala rivalstvo med Srbi in Hrvati. Med Jugoslovani ni geografičnih mej. Povsod, kjer živi naš narod, ga preveva ena in ista želja, da se zedini in da ne živi več pod raznimi žezli. Razen male skupine stoje vsi politiki na stališču, da se morajo Jugoslovani združiti v eni državi. Jugoslovanska država Madžarom ne bo zaprla pota na morje. Tudi Srbija je imela po balkanski vojni pristanišče v Solunu. Ako bodo skušali rešiti jugoslovansko vprašanje, ne da bi vprašali narod, bo to zelo opasno. Danes ni več razlike med Slovenci, Hrvati in Srbi. Vsi smo en narod, smo samo še Jugoslovani.

Frankovski kolovodja poslanec dr. Horvat je dejal: Naš problem ni jugoslovanski, temveč je hrvatski problem. Kdor trdi, da ni razlike med Srbi in Hrvati, laže. Strastno je dr. Horvat protestiral proti temu, da bi se identificirale hrvatske težnje s srbskimi in s slovenskimi. »Jugoslovansko vprašanje« je šlager, s katerim zastrupljajo hrvatsko mladino. Dr. Horvat si ne upa več pošiljati svojih otrok v javne šole. Merodajni faktorji so sarajevski atentat že pozabili in danes favorizirajo Srbe. Oblast na Hrvatskem imajo v rokah kompromitirani srbski voditelji. V avstrijskem parlamentu pa daje dr. Korošec izjave, ki so identične s proglasi srbske vlade na Krfu in s propagando entente. Mi želimo urediti svoj odnošaj v okviru monarhije in torej v okviru sv. Štefana pošteno in bratsko. — »Pa to je čisto unionistično (madžaronsko) stališče!« je vzradoščen zaklical madžarski žurnalist. »Ne, to je povsem hrvatsko stališče,« je resno odgovoril hrvatski Šusteršič.

Kakšnega nadškofa imamo Čehi.

H. Praga, 11. septembra.

»Vojaki, bojujete se hrabro! Tudi jaz bi se šel bojevat, ali jaz sem . . . v drugem stanu!« Tako je nedavno nagovarjal naš nadškof Pavel grof Huyn vojake in res, navdušenje je bilo velikansko, ne sicer, ker je eminenca tako hraber, nego ker je »v drugem stanu«! Na pridige praškega nadškofa je bilo opozorjeno ljudstvo in že dolgo ni bil noben škof ali nadškof tako popularen, kakor naš grof Huyn, dasiravno naši ljudje iz dna duše mrze vse grofe in ne hodijo na kralievske Hradčane k pridigam pri Sv. Vidu od tedaj, ko sme biti na Hradčanih le kak grof. Grof Huyn pa je govoril tako češčino, da je vzbujal v teh težkih časih splošno veselost, in hram Sv. Vida je bil zopet poln.

Imamo torej popularnega nadškofa. Prišel je k nam iz Brna. Prišel je v času najhujših persekucij, ker je to zahtevala — ne verska korist, ne duša ubogega naroda, — marveč klika à la Wolf in generali. Bilo je to, kakor stereotipno pišejo cenzurni odloki, v interesu miru in dobrega izida vojne. Zato je bil izbran za voditelja čeških duš trd Nemec, dosedaj škof v Brnu. Tam ni bil po volji vplivnim voditeljem čeških klerikalcev: germaniziral je, motil je njih delovanje in kvaril je klerikalno stvar na Moravi. Zato so ga izbrali za praški stolec, za oni nadškofovski stolec, na katerem so sedeli prej, ko je bila Češka še svobodna, velika in slavna država, sami Čehi, in odlični Čehi, katerih glas je šel po vsem svetu. Na ta stolec so posadili sedaj grofa Huyna, ki niti ne zna češko govoriti in pripoveduje ljudstvu, »da je v drugem stanu«. Češki duhovniki so bili v časih, ko je prišel nepopularni grof Huyn, razdeljeni. Del češke duhovščine je bil, kakor se je to pokazalo iz Bjelikove relacije na vojno ministrstvo, pristen svetovalec dunajske vlade. Iz mržnje menda so širili v narodu gnusne, neresnične in tendenciozne vesti ter so pomagali sesati iz naroda kri. Drugi del češke duhovščine in to večina, je čutila z narodom, ni mogla zatreti v sebi češkega srca in češke duše, ni mogla gledati, kako je narod bil po krivici zatiran, preganjan in persekviran. Po vojni se pokaže, kako so se mnogi duhovniki ponašali junaško kot pravi vitezi naroda, kako so mu pomagali, kako so ž njim trpeli. Sedaj se moremo spominjati tega le na skrivaj. Take duhovnike bi Huyn preganjal. In kako bi jih preganjal!

Ko je grof Huyn prišel na staroslavni nadškofovski stolec na kraljevih Hradčanih, niso bili ž njim zadovolini niti oni maloštevilni »Rakoušani«, niti seveda naši ubogi bedni siromaki. In tudi ne oni, ki so hoteli obnoviti svoječas staro češko klerikalno stranko, ki je že pred vojno popolnoma propadla. Saj so se po pravici bali, da bi v prvi vrsti nadškof kvaril njih delovanje, ker bi dobili nasprotniki z njim najboljše orodje v roke proti klerikalni stranki. Nič ni pomagalo. Pavel grof Huyn je moral v Prago. In zato imamo sedaj takega nadškofa na mestu, na katerem je bil prvi naš Arnošt s Pardubic. Široke plasti občinstva so kmalu hladno zrle na to dejstvo, nasprotniki pa so sklepali iz tega, da je Čeh neprijatelj vere. Tudi to smo pretrpeli. Naš človek je globoko religiozen in na vse take govorice ima edini odgovor: Vera je moja sveta stvar! Tako se je dogodilo, da za naše preproste ljudi nadškof ne ekzistira: narod ga ne potrebuje, a tudi Pavel grof Huyn ne potrebuje naroda. On je na Hradčanih po želji drugih in iz drugih razlogov.

Drugačna je stvar z duhovniki. Nezadovolini so in nezadovolinost narašča bolj in bolj. Časniki prinašajo češtokrat izbruhe elementarnega nezadovoljstva duhovščine s poglavarjem na Hradčanih. Omenil sem to že večkrat v svojih dopisih. Majhna [illegible] naj pokaže, kako grofovsko, nepopularno škoduje Pavel grof Huyn ugledu duhovščine.

Nadškof - grof se je peljal na birmo in vizitacijo v Plzeni. Na neki postaji, v Rokycanih, je prišlo od blizu in daleč duhovništvo tega okraja, lojalno pozdravit svojega kneza. Ovacije, cvetlice, družice na kolodvoru . . . Ker pa grofa Huyna ni bilo na izpregled, je šla deputacija najuglednejših, starih, spoštovanih duhovnikov v njegov vagon in — ni bila pripuščena do grofa, češ, da je nadškof v sami srajci, da ni oblečen, da spi. In takoj je izšel ukaz, da si nadškof prepoveduje motiti ga na potovanju, ker hoče imeti mir, počivati, — spati. In duhovniki so prišli do svojega nadškofa od daleč iz okolice po dve in tri ure! — V Plznji se je od birme vrnilo 40% ljudi, ker nadškof ni hotel birmati na lepa češka imena Libuše, Jaroslava itd., češ, da so boljša imena Rudolf, Wilhelm in bogve še katera druga . . .

V Roztokih pri Pragi, dve postaji oddaljeno, ali pa peš poldrugo uro, je naznanil nadškof nekaj dni poprej, da pride na birmo in vizitacijo in da naj pravi verniki pripravijo — dovolj aprovizacije. »Pravi verniki« so ali bogati Židje iz Prage, ki imajo tu vile, ali pa delavci. Kmetov ni. Vsled tega ri bila aprovizacija dovolj obilna in je moral grof Huyn poslati svoj avtomobil v Prago po lastna živila. Župnik je poročal nadškofu, da mu je občinski urad naznanil, da ima g. grof ravno tako »hlebenke«, »maslenke« in druge »—enke«, (nakaznice na živila) kot drugi navadni ljudje in da vaška aprovizacija ne more preko zakona delati izjeme. Toda ze Huyna »—enke« ne veljajo. Pripeljali so mu za dva dneva nekaj zabojev mesa, moke in drugega. Odsihdob nadškof ni več zahteval aprovizacije. Za vizitacije in potovanja vozi s seboj ogromne zavoje moke, 2 kuharja in vse, kar je treba za dobro grofovsko kuhinjo. Vsled tega je zlasti pri duhovnikih, ki na deželi žive skromno in v bedi, zelo nepopularen.

Veliko iznenadenje je bilo, da je Pavel grof Huyn, ne kot nemški grof, marveč kot prvi češki nadškof, obiskal konference nemških škofov v Fuldi. Prvi praški nadškof, ki gre v Fuldo! Zakaj? Ker je nemški plemič in ne nadškof.

Še mnogo drugega bi mogel navesti, kako deluje Paul Graf Huyn na Hradčanih. Navedel bi lahko, kako nezadovoljstvo in stid nad njim vlada med dobrim češkim duhovništvom. Z narodom je obračunal: med njim in med narodom ni nobenega razmerja; težje je z duhovniki.

Ni čudno, da naši duhovniki navdušeno, a z bolečino v srcu bero vesti o tem, kako so se pri drugih narodih škofje in duhovni gospodje hrabro postavili za upravičene zahteve ljudstva in kako korakajo v isti vrsti s svojim narodom. »Da, tako je: tam hodijo škofje z ljudstvom, pri nas pa škofje z vozovi bogate aprovizacije s kuharji in rekvizitorji dunajske vlade!« — Čudno je, da so druge razmere pri Vas in pri nas in da Židje v »Prši« in »Reichspost« Čehe vrh vsega še označujejo za krivoverce.

Politične vesti.

= **Narodni svet.** V sredo 11. septembra so se vršila v Trstu pod predsedstvom dr. Korošca posvetovanja za ustanovitev pokrajinskega odseka NS. v Trstu. Doseglo se je popono soglasje v vseh vprašanjih, tako da bo pokrajinski odsek v Trstu pričel v najkrajšem z delovanjem.

= **Pokrajinski odsek Narodnega sveta v Gorici.** Pod predsedstvom načelnika Narodnega sveta dr. Korošca se je vršil v Gorici včeraj, dne 13. septembra, sestanek goriških odličnih oseb brez razlike stranke, v svrho, da se ustanovi pokrajinski odsek Narodnega sveta za Goriško. Predsednik je poročal o delokrogu, ki naj ga prevzame pokrajinski odsek. V prvi vrsti se bo bavil z aprovizacijo, da se bo pomoglo stradajočemu goriškemu prebivalstvu. Skrbel bo, da bo slovensko prebivalstvo vsaj tako dobro preskrbljeno z živežom, kakor je furlansko. V tem oziru se pripravlja večja akcija, ki bo pričela v najkrajšem času z delovanjem. Druga naloga, ki jo hoče izvršiti odsek, je pomoč pri vseh obnovnih vprašanjih. Vlada je ustvarila mnogo institucij za obnovo Gorice, na sestanku pa se je soglasno ugotovilo, da te institucije ne izvršujejo svoje naloge in da radi tega obnova ne napreduje, ampak se nahaja skoro še vse v istem položaju, kakor ob času, ko so zapustili Italijani našo deželo. Da se omogoči goriškemu prebivalstvu bivanje na rodnih tleh, hoče pokrajinski odsek na različne načine pospeševati obnovo. Skupščina je pokazala veliko zanimanje za Narodni svet. Debata v vseh vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu, je bila živahna. Vse točke so bile sprejete soglasno in pokazalo se je, da stavi goriško prebivalstvo v Narodni svet veliko zaupanje.

= **Razdelitev češke deželne komisije.** »Neue freie Presse« izve, da je pričakovati narodnostno razdelitev deželne komisije na Češkem, ki zastopa razpuščeni deželni odbor, še pred sestankom državnega zbora, torej še pred prvim oktobrom. Te dni se je mudil na Dunaju predsednik deželne upravne komisije Adalbert grof Schönborn ter se je razgovarjal z merodajnimi krogi o razdelitvi komisije.

= **Burian se boji Czerninovih govorov.** »Prager Tagblatt« poroča: Pretekli teden bi se morala vršiti slavnostna izročitev diplome dunajskega častnega občanstva grofu Czerninu. V zadnjem hipu pa je bila slavnost odpovedana pod pretvezo, da je grof Czernin obolel. V resnici pa je stvar drugačna: Czernin je hotel to priliko porabiti in vnovič povedati svoje mnenje o zunanjepolitičnih vprašanjih. Na migljaj od zgoraj je predložil svoj govor poprej zunanjemu ministrstvu, ki je govor najprej občutno cenzuriralo, potem pa

sploh — prepovedalo. Vsled tega je izostala cela slavnost, Czernin pa je priobčil glavne misli nameravanega govora v »N. Fr. Pr.«

= **Občni zbor nemškonacijonalne stranke.** Dunaj, 13. septembra. Včeraj dopoldne se je vršilo na Dunaju zborovanje nemškonacijonalne stranke iz alpskih dežel. Zborovanje se je pečalo v prvi vrsti z mirovnimi vestmi in z govoricami, ki se širijo v zvezi s temi vestmi. Govorniki so povdarjali, da Avstrija največ stori za mir, ako z močno roko naredi mir in red najprej v svojih lastnih mejah (!). Potem bodo sovražniki spoznali, da bratske zveze centralnih držav ne morejo razbiti. V nadaljni debati so se poslanci bridko pritoževali, da vlada še vedno trpi češko in jugoslovansko ščuvanje. Posebno nezaslišano da je, da mirno gleda, kako zlorablja od države plačani škof dr. Jeglič svoje cerkveno stališče in sili ljudstvo k državi sovražni politiki. K sklepu je razpravljal občni zbor zaradi lepšega še tudi o finančnih in prehranjevalnih vprašanjih.

= **Nemški žurnalisti na Dunaju.** Dunaj, 13. septembra. Pri včerajšnjem obisku v glavnem stanu so bili nemški časnikarji gostje šefa generalnega štaba v. Arza. Seveda je imel tudi general Arz na nje političen nagovor, ki pa se je razlikoval od dunajskih krogov v tem, da je bil še vedno precej fiegfriedsko pobarvan. Danes zvečer so imeli nemški gostje poslovilno krokarijo pri nekem »Heurigem« v Grinzingu.

= **Nemško mnenje o »Neue freie Presse«.** Pri nas so računi o dunajski »N. fr. Pr.« že davno sklenjeni in slovanska javnost soglaša v mnenju, da ga ni perfidnejšega lista pod božjim solncem. Značilno je, da prihajajo polagoma tudi treznejši nemški krogi do istega prepričanja. Dunajski tednik »Der Friede« piše, da je skrajni čas si predložiti vprašanje, kako dolgo bo še trajala sramota, da v središču države izhaja list, ki si prilašča pravico govoriti v imenu Avstrije in nemškega naroda ter se izdaja za varuha javnega blagra, ne da bi bil k vsemu temu bolj upravičen, nego mož v luni. Največji falzifikator avstrijske resnice je »N. fr. Pr.«. Ta list se je mogel razviti le za to, ker avstrijski Nemci žal ne pripadajo k najinteligentnejšim plemenom. Tako je zrastel list, ki je orodje poneumljevanja in nravne pogube, socijalnega zatiranja in nacijonalističnega hujskanja. Gospod Benedikt (lastnik in glavni urednik lista) je brez politične nadarjenosti, commis voyageur, ki je lastnik rotacijskih strojev in vsled tega prava nesreča Avstrije. Ni je stvari, ki bi je »N. fr. Pr.« že ne bila opljuvala, ni je laži, gluposti, surovosti, ki bi v tem listu ne našla zastopnika. Glupi nemški otročaji s Češkega, iz Štajerske in Koroške pa si dajo imponirati, verjamejo njenim frazam! Konečno izraža »Der Friede« upanje, da bo z ostalimi lažmi izginila s sveta tudi Benediktova papirnata država.

= **Bedni Frankovci!** Šusteršičevim bratcem na Hrvatskem že ni več dovoli, da denuncirajo in obrekujejo svoje nasprotnike po dunajskih in peštanskih litih, našli so si pot celo v obskurni »Kärntner Tagblatt«, o katerega eksistenci je po bogve kakšnem slučaju zvedel kdo izmed voditeljev. Morda so jim nasvetovali tega novega sobovjevnika tudi njih ljubljanski zavezniki. »Kärntner Tagblatt« toži v svojem uvodniku, kako silen in uničujoč je že srbski vpliv na Hrvatskem, ponavlja stare storije o veleizdajalstvu poslanca dr. Bertića, denuncira zemunske srednješolce, da nosijo srbsko trobojnico in se navdušujejo za Jugoslavijo, in fantazira o zaroti zagrebških srednješolcev, ki so se zakleli, da žrtvujejo vse za Jugoslavijo, in so sestavili črno listo onih profesorjev, ki jim nasprotujejo. To listo je dobil v roke oddelni načelnik za bogoslovje dr. Milan Rojc in uvedel je seveda takoj persekucije vseh teh nesrečnikov. Dva nemška profesorja sta morala kar zaporedoma iz Zemuna. Profesor pa, ki je bil tako predrzen, da si je upal dijakom priporočati, naj govore tudi v židovskih trgovinah hrvatsko in ne nemško, je ostal na svojem mestu! In še celo vrsto podobnih zločinov navaja celovška Hrvatska, dokler ne pride končno do frankovskega centerum censeo: »Ali ni moža, ki bi stopil na čelo ubogega, a zvestega hrvatskega naroda?! Skrajni čas je zares, da se naredi konec.« — No, mogoče se pa res najde med Korošci frankovski Mesija.

= **Položaj v Bosni.** »H. R.« objavlja dopis o razmerah v Bosni, iz katerega posnemamo: Po celi deželi se neprestano širijo govorice, da bo Bosna in Hercegovina združena z Ogrsko. Med vsemi konfesijami se agitira, da bi se izjavile za Ogrsko — toda niti ena ni hotela dati take izjave. Glavni madžarofilski agitator je sarajevski (židovski) advokat dr. Josip Fischer, ki je v nekem poročilu sam karakteriziral položaj tako-le: Muslimani nočejo sami ničesar storiti ter čakajo, kaj bodo ukrenili bosanski Srbi. Srbi in Hrvati pa tvorijo jedinstveno stranko. Nazori o bodočnosti so v vseh poštenih narodnih krogih enaki in Sunarić, Jeftanović, Jelavić, Dimović, Grgjić, Čabrajić in Vojislav Šola delujejo skupno. Njim se je pridružil musliman dr. Spaho. S to skupino gre tudi vse pravoslavno svečeništvo, vsi franjevci in največji del katoliškega duhovništva. Izločeni pa so Stadlerjevci, katerih število je v ostalem neznatno. Med njimi je dr. Pilar zopet izdelal nov protinarodni memorandum, za nagrado je dobil od vlade mesto v deželni banki in postane menda advokat v Sarajevu. Le Pilar in njegov tast, bivši sekcijski načelnik Shek, moreta Madžarom reči, da želijo Hrvati združenje Bosne z Ogrsko. Niti ljudje pri »Hrvatskem Dnevniku« ne morejo več čez drn in strn s Pilarjevo politiko, tudi pri njih je opažati vsaj delno ozdravljenje. Dne 8., 9. in 10. t. m. so bile v deželi izdane nekatere posebne varnostne odredbe (preki sod in izjemno stanje v raznih okrajih). Oblasti so baje zasegle letak, ki napoveduje izredne dogodke iz narodnih vrst. Te napovedi pa so gotovo neutemeljene, v narodnih krogih nikdo ne misli na izredne korake, ki jih tudi ni treba. Pri deželni vladi obstojajo razna nesoglasja. Trdi se celo, da bo Sarkotić odšel in da pride na njegovo mesto znani bivši poveljnik trebinjski general Braun (!), ki da bi bil pripravna oseba za vse, kar bi se hotelo v Bosni napraviti.

= **Preki sod v Bosni.** Po bosanskih šumah se klatijo cele čete dezerterjev, ki ogrožajo varnost celih okrajev. Poboji, ropi in tatvine so na dnevnem redu, tako da se je čutila vlada prisiljeno, poseči po skrajnem sredstvu. Proglasila je v okrajih Bos. Dubica, Bos. Gradiška, Prijedor in Prnjavor za vse te zločine in za vse vojaške zločine preki sod.

= **Situacija na Poljskem.** Vsenemška »Tägliche Rundschau« pobija namero, ki jo goji baje nemška vlada, da se namreč Vilna loči od Litavske in pridruži Poljski. »Rundschau« meni, da bi s tem preveč okrepili poljsko moč, kar pa bi bila politična neumnost, ker Poljaki ne bodo nikdar postali odkriti prijatelji Nemčije. Kje so simpatije poljske javnosti, to se je dovolj jasno pokazalo o priliki zadnjih dogodkov na francoskem bojišču. Z neprikritim zadoščenjem so pozdravljali celo aktivistični poljski krogi nemške neuspehe. Nemčija mora zato pravočasno poskrbeti, da ji Poljska ne zraste preko glave.

= **Nezanesljiva Romunija.** Bukarešta, 12. septembra. (Kor. ur.) »Lumina« piše k poročilu avstro-ogrskega zunanjega ministra grofa Buriana poslancu dr. v. Langenhanu o stališču romunskih krogov v kraljevski rezidenci napram centralnim državam: Vso svojo pozornost moramo obračati na izjave avstro-ogrskega zunanjega ministra. Zlasti moramo opozarjati na nespametni nastop dela časopisja v Jassyu in na zločinski nastop politikov, ki niso še zadovoljni s tem, da so nas že enkrat storili nesrečne, marveč se zopet igrajo z ognjem ter nas izpostavljajo bogvé kakim nevarnostim in kakemu ponižanju.

= **Hertling upa na skorajšnji mir.** Zastopnikom nemških delavskih strokovnih organizacij je izjavil nemški državni kancler 12. t. m. Politično vodstvo je složno z vrhovnim vojaškim poveljstvom v stremljenju po sporazumnem (kompromisnem) miru. Trdno upam, da smo miru bližje, nego se splošno sodi. Državno in vojaško vodstvo sta proti vsakemu zavojevanju.

= **Moralična ofenziva proti Nemčiji.** Vojni poročevalec »Köln. Ztg.« dr. Wegener piše na podlagi razgovorov z nemškimi generali: Naš položaj je resen, tako resen, kakor dosedaj nikdar v naši večtisočletni zgodovini. Borimo se proti celemu svetu in nimamo nikogar in nič, nego svojo lastno silo, s katero moramo računati. Francozi in Angleži so se za to vrgli s tako odločnostjo v boj va banque, ker upajo z delnimi uspehi omajati razpoloženje na Nemškem in doseči, da izgubi nemški narod glavo in živce. Smatrajo, da je duševno stanje nemškega ljudstva res že zrelo za moralično katastrofo. Z vsemi peklenskimi sredstvi skuša sovražnik pospešiti to katastrofo. Če bi se mu to posrečilo, potem se vse podere. Potem so vse žrtve zaman in nič nam ne pomaga vse naše junaštvo, vsa sila naše fronte. Kdor danes na Nemškem slabi razpoloženje, je podoben človeku, ki kriči v prenapoljenjeni dvorani: Gori, gori! Tak klic more povzročiti strašno paniko in roditi neizmerno nesrečo. Ravno to hoče sovražnik, hoče povzročiti na Nemškem paniko. Fronta vrši svojo dolžnost, zaledje pa godrnja in toži. Kaj naj mislimo o onih, ki kričijo: »Napravite konec! Za vsako ceno!« Ali menite, da moremo brez boja doseči mir, ki bi ne bil ravno tako strašen, kakor da če bi bili popolnoma poraženi k tlom in uničeni? Ne slišite triumfujočega in maščevalnega kričanja sovražnikov? Zato: Ne klonite, zdržite do konca!

= **Državljanske dolžnosti in politične pravice.** Med argumenti nemške socijalne demokracije v boju za volilno reformo je tudi ta, da se bodo borili pruski vojaki na bojiščih in delali delavci v tovarnah z mnogo večjim navdušenjem, ako bodo videli, da država upošteva tudi njihove zahteve. Vsenemškim konzervativcem tak »pogojni patriotizem« seveda ni všeč in njihovo časopisje se trudi, da bi dokazalo, da noče prusko ljudstvo ničesar vedeti o kaki zvezi med svojimi državljanskimi dolžnostmi in volilno reformo. V dokaz se sklicuje na dejstvo, da doslej ni izjavil še noben del naroda, da bo vršil naloge deželne obrambe samo, če se uvede enaka volilna pravica. Na to odgovarja prav dobro glavno socialistično glasilo »Vorwärts«, ko pravi: Z istimi argumenti bi bilo možno opravičiti in ohraniti še mnogo slabše uredbe kakor je razredna volilna pravica, tudi suženjstvo in tlačanstvo. Saj se je dosedaj še zelo redko zgodilo, da bi izjavil kak narod ali del naroda, da bo vršil svoje državljanske dolžnosti samo pod pogojem, da se odstrani ta ali ona krivica. Ali tudi konservativci morajo priznati, da sta pa vendar uspeh in način izvrševanja dolžnosti v veliki meri odvisna od tega, s kakim duhom in kakim srcem se te dolžnosti izvršujejo. — Ta nauk naj bi si zapomnili tudi oni avstrijski krogi, ki očitajo Slovanom ob vsaki priliki, kako mlačno vrše svoje državljanske dolžnosti. —

= **Amerika naj napove vojno tudi Bolgarski in Turčiji.** Berolin, 13. septembra. Glasom brzojavk iz Washingtona se vrši v Zedinjenih državah zopet močna agitacija, da naj vlada Zedinjenih držav napove vojno tudi Bolgarski in Turčiji.

= **Poveljnik češko-slovaških čet na Ruskem** je baje sin znanega ruskega generala Kuropatkina.

= **Lloyd George odklanja kompromisni mir.** Po povratku iz Manchestra je izjavil Lloyd George: Ko sem bil zadnjič tam, se je govorilo o sporazumnem miru. Odgovoril sem: Kompromis je nemogoč. Ponavljam: Bojevali se bodemo do konca.

Z Goriškega.

12. septembra.

Pomoč obrti v svrho obnove. Pred nekaj dnevi je imel sejo obrtni odsek deželnega sosveta za obnovo Goriške. Ustanovitev odseka je bila sklenjena že v maju ali šele koncem avgusta je bilo mogoče otvoriti ta urad, katerega referenta sta inženir Penso in vpokojeni mornariški častnik Culot. V seji inž. Penso seveda ni mogel podati še nobenega poročila, ker je urad šele začel poslovati po dolgem zavlačevanju. Kakor se pač pri nas vse zavlačuje, kar je potrebno. Razpravljalo se je obširno o potrebni pomoči obrti, katero treba vzpostaviti, da bo mogla služiti obnovi. Govorilo se je o podporah, ki naj bi se delile med obrtnike, in sicer od 5000 do 20.000 K in v slučajih potrebe še čez, ali v glavnem s stroji in drugim raznim orodjem. V debati se je poudarjala potreba, ne le da se vzpostavi obrt, marveč tudi zboljša in prilagodi sedanjim razmeram; trebalo bi napraviti delavnice in centralna podjetja pod vodstvom in kontrolo deželnega zavoda za obnovo. Delavce treba oprostiti vojaške službe in jih prideliti takim delavnicam. Ne bilo pa bi to naperjeno proti samostojnim obrtnikom, ti naj le otvorijo svoje delavnice in dobe potrebno podporo, marveč za take, ki so vsled vojne izgubili vsa vzdrževalna sredstva. Sprejel se je končno predlog, da naj se poveri kontrola nad vsem obrtnim delom obrtnemu odseku zavoda, vstevši tudi velika podjetja. Glede male obrti se imajo postaviti centralne delavnice zavoda za obnovo in posamezni mali obrtniki se imajo podpirati po njihovi sposobnosti in jamstvu, da morejo sami obratovati svoja podjetja. Glede oproščevanja obrtnikov od vojaške službe pa so velike težkoče, kajti dogaja se, da razni vojaški poveljniki zadržujejo delavce, že oproščene, katerim se kratkomalo ne pove, da je njihova prošnja za vojaško oprostitev ugodno rešena. Tozadevno naj se zavod za obnovo energično obrne do pristojnega ministrstva.

Naše učiteljstvo pozna obnova, kadar treba delavcev, kadar treba kaj dati, takrat jih slavna politična oblast pozna malo, največkrat nič. Mi vemo, kaj nam je naše učiteljstvo, vemo, kako nam je potrebno v šoli in izven šole v normalnih časih, kaj pa šele sedaj v tej neskončno težki dobi. Ali ako govoriš z učiteljem, boš videl, kako gori za šolo, kako mu je pri srcu blagor ljudstva, toda tu vmes je slavna oblast, sedaj s tem sedaj z drugim imenom, ki meša čustva in jih preobrača. V okvirju splošne počasnosti in obotavljanja se ne stori tudi za učiteljstvo nič in za šolo nič. Kakor da bi ne bilo potreba pri obnovi ne učiteljstva ne šole. Mi pa pravimo, da nam je nujno potrebno in zato zahtevamo, da poklicane oblasti posvetijo paznost šoli in učiteljstvu ter store vse, da bo mogla šola redno delovati in bo učiteljstvo, ki rado računa z razmerami, v takem položaju, da ga ne bo grabil srd radi očitnega omalovaževanja in oviral v pomoči pri obnovljevalnem delu v prid našega ljudstva.

Slovenske starše v mestu in na deželi svarimo, naj nikar nihče ne vpiše svojega otroka v nemško gimnazijo. Slovenci imamo svojo gimnazijo, Lahi imajo svojo. Ako hoče avstrijska vlada za svoje ljube Nemce, da jej ne otrpne hrbtenica, še posebej skrbeti in jim otvoriti v Gorici nemško gimnazijo, pa naj stori že to, bomo že prestali, saj po vojni nam ne bodo več gospodovali Nemci — ali za slovenskega otroka ni prostora v nemški gimnaziji. Tudi Schulverein utegne začeti loviti slovenske otroke v svoje kremplje in mogočniki, kakor Wieser bodo gibali okoli svojih uslužbencev in naganjali otroke v ponemčevalnico. Glavo koncu, pogumna beseda: moj otrok ne gre v nemško šolo! Tostvarno treba točnih in takojšnjih poročil našim poslancem.

Mariborsko pismo.

(Od našega poročevalca.)

V Mariloru, 12. septembra.

Iz Karčovine - Leitersberga pri Mariboru. Za Karčovino-Leitersberg je postavil Schulverein svojo šolo. Ta nestvor je skraja komaj vegetiral in vsak čas je bilo pričakovati, da bo trebalo šolo zapreti. Ko pa je izbruhnila vojna, nam je bilo nemogoče imeti v zadostnem pregledu slovensko deco. To so seveda izrabili nemčurji do skrajnosti in kolikor se je le dalo, so speljali slovenske otroke v nemško šolo. Danes je na slovenski strani živahno delo, da izgubljeno rešimo. Delo gre od hiše do hiše, kar seveda boli naše špisarje, posebno mariborske. Najraje bi vsakega, ki za slovensko šolo v Karčovini kaj stori, v žlici vode vtopili. To nas seveda ne boli prav nič in tudi našega dela ne more niti ovirati. Sicer pa nimamo nikomur za svoje delo dajati odgovora, razun naši vesti in bodoči svobodni jugoslovanski domovini. To si vsakdo zapomni.

Še jih bode! Mislili smo, da se sčasoma naši gospodje orožniki in Štajercijanci po deželi umirijo in puste naše ljudi pri svojem jugoslovanskem prepričanju. Kakor pa izvemo od kmečke rodbine nekje krog Jarenine pri Mariboru, se gotovi gg. orožniki še vedno pajdašijo z raznimi Štajercijanci. Zgodi se, da pridejo drug za drugim kakor slučajno v kmečko hišo, kjer si puste z vinom in kruhom lepo postreči. Ko pa so se najedli in napili, prično navidezno medsebojen pogovor, ki ne obstoji iz drugega, kot samega najgršega zabavljanja in obrekovanja naših političnih odličnikov in hudobnega roganja napram Jugoslaviji.

Pomanjkanje premoga. Mestu je docela zmanjkalo premoga. Ulice in ceste so ponoči temne, da roke pred očmi ne vidiš. Kopališče ne posluje več in to sedaj sredi epidemičnih bolezni, ki se širijo po mestu. V klavnici je hladilnica zaprta in niti najnujnejšega koščka ledu ni dobiti. Grozi celo nevarnost, da poide zaloga pri vodovodu in potem je nesreča tu. V četrtek bi niti peki ne dobili premoga, ko bi v zadnjem hipu ne dospel vagon, tako da je vsaj ta nevarnost za nekaj dni odstranjena. Za polno preskrbo mesta s premogom treba preko 1400 ton premoga mesečno, a doslej ga niti četrtina ni redno dohajala. Vse urgence na pristojnih mestih so brezuspešne. Za zimo mestno prebivalstvo ni še prav nič s kurivom, posebno premogom preskrbljeno. Edino oni, ki imajo privatne zveze, so na pol varni. Naša občina pač obstoja iz samih ljudi, ki gledajo na svoje trebuhe. Izjema je samo podžupan Nasko, a eden ne zmore vsega ogromnega dela, posebno ne, če mu gotovi krogi celo z namenom nagajajo.

Mrtev mož. Župan dr. Hans Schmiederer je dožupanoval. Danes sicer še pro forma pride na magistrat in podčečka kakšno važnejšo listino, toda v faktičnem administrativnem delu ne šteje več. Vse županske posle vodi podžupan Nasko, mož, ki mu nočemo odrekati izrednih upravnih in drugih vrlin in o kojem vse upa, da raztepe, ali pa vsaj ubrzda samopašno magistratno kliko.

To so posledice. Prometnega inspektorja g. Vrečka je lani ob novem letu poslala južna železnica v Maribor, da napravi red v popolnoma desolatnem prometu na progi Maribor - glavni kolodvor - koroški kolodvor - Tezno. To se je tudi v nekaj tednih zgodilo. A Slovenca ne marajo mariborski špisarji in tudi uradniki ne, zlasti če so mu podrejeni. Vrečko je moral oditi in na njegovo mesto je prišel drug uradnik. Danes je mizerija ravno ista, kot je bila poprej in še nekaj časa, pa bo vse zopet do malega zabasano.

Vsakdanje življenje. Kdor si danes pomagati ne more, je velik siromak, kajti v vsakdanjem življenju mora kaj kmalu fizično podleči. Letos imamo tudi nepovoljno krompirjevo letino in z juga dohajajoči kupčevalci še vse skupaj primerno podraže. Le pomislimo, kaj pomeni, če velja danes merica krompirja že 8 K. Kam naj pride srednje plačani zasebni uradnik, pa tudi nižji državni in ostali nastavljenci? In vse to bo raslo še naprej; ni upanja, da se izpremeni na bolje, dokler nam ne dojde mir.

Vesti iz primorskih dežel.

Odlikovanje. Z zlatim zaslužnim križem na traku hrabrostne svetinje je odlikovan kranjni načelnik v Sv. Križu pri Trstu gosp. Just Tence.

Iz Sv. Križa na Vipavskem. 11. septembra. Danes smo pokopali obče spoštovanega moža Antona Sleikota, ki je bil več let občinski starešina, neumorno delaven v bralnem in pevskem društvu, izvrsten pevec in dober igralec. Na zadnji poti ga je spremilo mnogobrojno občinstvo. Naj počiva v miru!

»Polaer Tagblatt« preneha izhajati. Kakor naznanja uredništvo »Polaer Tagblatta«, preneha ta list 1. oktobra t. l. izhajati. List je izhajal 13 let in bil edini nemški list v Istri. Pravi, da preneha izhajati vsled neprilik, ki se mu mečejo pod noge v vsakem pogledu.

Igralci iz hotela »Royal« na Reki pred sodnijo. Na Reki se vrši razprava proti 5 obtožencem, da so igrali z zaznamovanimi kartami, s katerimi so dobili nad en milijon kron. Obtoženci so zvečer: Anton Vlakaučič, Ljubomir Domič, Bogdan Krsteli, Emanuel in Josip Mileta.

Nova nemška tovarna v Tržiču. V Tržiču je začel graditi novo veliko tovarno koroški milijonar Auer.

Spominjajte se političnih preganjancev

Prispevke pošiljajte na:

drja Viktora Sušnika, pisarna dr. Trillerja, Dalmatinova ul. št. 7.

Učiteljstvu na Kranjskem.

1. Združene učiteljske organizacije so te dni vložile na deželni odbor dobro utemeljeno prošnjo za povišanje vojnodraginjskih doklad od 90 do 100%.

Upati je, da bode vloga ugodno rešena.

2. Enkratni nabavni prispevek, ki ga je bil dovolil državni zbor, nam mora vlada izplačati. Te dni so se storili v to potrebni koraki.

3. Preden se skliče državni zbor k jesenskemu zasedanju, bodo učiteljske organizacije opozorile vlado na dolžnost, ki jo čaka po novem letu. S tem bomo zagotovili, da se doklade ne ustavijo v začetku leta 1919., kakor se je bilo žal zgodilo to leto. Za nami stoje klubi raznih parlamentarnih strank in učiteljske Zveze vseh avstrijskih kronovin.

V tem zmislu bode informiran Jugoslovanski klub in osebno oni državni poslanci, ki stanujejo v Ljubljani.

Združen odbor.

Za naše dijaštvo na Dunaju.

Izgube, ki jih je zadala svetovna vojna vrstam slovenskega izobraženstva in posebno slovenskemu dijaštvu, so ogromne. Narod brez izobraženstva je narod brez bodočnsti. Neznosna draginja in težave aprovizacije groze že itak ubožnemu slovenskemu visokošolskemu dijaštvu, ki mora študirati v tujem mestu, da ne omaga v težkem vojnem času na potu do svoje izobrazbe. Gre za našo bodočnost!

Zato se je pod pokroviteljstvom gospe županje Franje dr. Tavčarjeve in gdčne Cilke Krekove ustanovil odbor za slovensko menzo na Dunaju, kjer študira sedaj večina slovenskih visokošolcev, da jim preskrbi po ceni in zdravo hrano ter tako omogoči dijaštvu študij v petem vojnem letu na Dunaju.

Obračamo se do požrtvovalnosti vseh slovenskih javnih korporacij in posameznih dobrotnikov z nujno prošnjo za prispevek, bilo v živilih, bilo v denarju. Darila v živilih zbira gosp. Fran Znidaršič, stud. med., Ljubljana, Valvazorjev trg 6, prispevke v denarju gdčna Elza Sossova, stud. med., Ljubljana, Mestni trg 19.

Odbor za slovensko menzo na Dunaju.

Dnevne vesti.

— **Občinski svet ljubljanski** ima redno javno sejo v torek, dne 17. septembra ob šestih zvečer v mestni dvorani s tem-le dnevnim redom: Naznanila predsedstva. Odobrenje zapisnika zadnje seje. Zaobljuba novo sprejetega meščana ljubljanskega. Mestnega magistrata poročilo o prošnjah za vsprejem v občinsko zvezo ljubljansko. Personalno - pravnega odseka poročili: o dopisu Mestne hranilnice glede izvolitve enega člana hranilničnega upravnega odbora in o prošnjah za oprostitev, odnosno podaljšanje določenega roka za zvezo hišnih kanalov z mestnimi kanali v smislu določil deželnega zakona o kanalski pristojbini za mesto Ljubljano. Finančnega odseka poročila: o nenadni škontraciji mestne blagajne, o dopisu županovem glede najetja posojila pri vojno - kreditnem zavodu za južno vojno okrožje v svrho pokritja po vojni provzročene škode, o poročilu mestnega knjigovodstva glede izplačila enkratnega draginjskega prispevka mestnim uslužbencem dne 1. avgusta 1918, o prošnji društva hišnih posestnikov v Ljubljani za ureditev načina plačevanja gostaščine, o dopisu ravnateljstva mestnega užitninskega zakupa glede zvišanja tehtarine pri javnih tehtnicah užitninskega zakupa, o prošnji šolskega odbora za obrtno-nadaljevalne šole za prispevek mestne občine v svrho zopetne otvoritve teh šol, o prošnji deželne zveze za tujski promet za izplačilo zapadle subvencije, o prošnji župnika pri sv. Jakobu za prevzem Marijinega spomenika na Št. Jakobskem trgu v oskrbo mestne občine in o prizivu Ane Regali, posestnice hiše Slovenski trg št. 3, proti predpisu vojaške nastanitvene pristojbine. Stavbnega odseka poročilo o prošnji Franca Kandareta, posestnika parcele 185/2, vlož. štev. 213 Karlovško predmestje glede premembe izpeljave projektovane ceste od proge dolenjske železnice do potoka Galjevca. Direktorija mstnega užitninskega zakupa poročilo o proračunu užitninskega zakupa za zakupno dobo od 1. julija 1918 do 30. junija 1919. Odseka za aprovizacijo mesta poročilo o raznih aprovizačnih zadevah. — Na dnevnem redu tajne seje so: Naznanila predsedstva. Odobrenje zapisnika zadnje seje. Personalno-pravnega odseka poročila o raznih personalnih zadevah. Finančnega odseka poročilo o prošnji vdove nekega mestnega uslužbenca za podaljšanje uživanja miloščine. Obrtnega odseka poročila o raznih prošnjah za obrtne koncesije.

— **Vojno odlikovanje.** Stotnik Fr. Pogačar, poljskega topničarskega polka št. 127, je odlikovan z redom železne krone, z vojno dekoracijo in meči.

— **Predsednik ljubljanskega deželnega sodišča Elsner** je zaprosil, kakor nam poročajo, za vpokojitev. Glavni vzrok je baje neki akt pri graški sodniji z označbo P. Smo premalo vešči skrivnosti sodnijskih pisarn, da bi vedeli povedati, kakšne zadeve se tiče ta akt. Vprašali bodemo kakšnega dobrega odvetnika.

— **Zvišanje draginjskih doklad za državne nastavljence.** Državni zakonik objavlja naredbe o zvišanju draginjskih doklad za državne nastavljence, vpokojence, vdove in sirote. Zvišanje velja za čas od 1. oktobra 1918 do 31. julija 1919. Upeljana je nova razdelitev v 8 razredov (mesto dosedanjih 5) in sicer po plači in rodbinskem številu. Plačilni razredi so I. 14.000 do 18.000 kron, II. 10.000 do 14.000 K, III. 6400 do 10.000 K, IV. 4800 do 6400 K, V.

3600 do 4800 K, VI. 2800 do 3600 K, VII. 2200 do 2800 K, VIII. 1600 do 2200 K. Rodbinski razredi so 1. samci in vdovci brez otrok, 2. oženjeni brez otrok in vdovci z 1 otrokom, 3. oženjeni z 1 otrokom in vdovci z 2, 4. oženjeni s 3, vdovci s 4 itd. do 8. oženjeni s 6 in vdovci s 7 otroci. Draginjske doklade znašajo za VIII. 1. 1212 K, 2. 1800 K, 3. 2208 K, 4. 2604 K, 5. 3000 K, 6. 3408 kron, 7. 3804 K, 8. 4200 K; v VII. 1596, 2196, 2604, 3000, 3396, 3804, 4200, 4596 kron, v VI. 1932, 2520, 2928, 3324, 3720, 4128, 4524, 4920 K, v V. 2196, 3096, 3504, 3900, 4296, 4704, 5100, 5496 K, v IV. 2220, 3648, 4152, 4656, 5148, 5652, 6156, 6648 K, v III. 1860 do 6396 K, v II. 1536 do 6180 K, v I. 1776 do 7020 K.

— **Ustanovni občni zbor »Narodne galerije«** bo v sredo, dne 18. t. m. ob sedmih zvečer v dvorani občinskega sveta na mestnem magistratu v Ljubljani. Vsakdo, komur je slovenski kulturni razvoj pri srcu, zlasti pa ljubitelji slov. vpodabljajoče umetnosti naj bi se udeležil tega zborovanja osebno ter pristopil društvu »Narodna galerija« bodisi že pred občnim zborom (pismene prijave članstva in denarni prispevki se začasno pošiljajo na tvrdko Fr. Ks. Souvan v Ljubljani, Frančevo nabrežje), bodisi na zborovanju samem. Ustanovnina znaša 500 K enkrat za vselej, udnina rednih članov 30 K na leto. — »Narodna galerija« je eno največjih dosedanjih slovenskih kulturnih podjetij in se razteza na vse slovensko ozemlje. Drugim, večjim narodom so narodne umetnostne galerije ustanovili vladarji ali pa slavni meceni v časih najbolj cvetoče kulture, zanje žrtvujoč milijone in milijone. Slovenci si kot demokratičen narod svojo narodno galerijo ustanove sami, v dobi, ko se je vzbudila svetovna demokracija. Ustvarijo si jo iz lastne moči ter izpričajo, da znajo ceniti svojo vpodabljajočo umetnost, ki je pred leti slovensko ime s častjo zanesla med druge narode. Udeležba ustanovnega zborovanja »Narodne galerije« bodi številna, vsak Slovenec si štej v dolžnost, postati član »Narodne galerije«!

— **Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani** je razpošiljalo nedavno neke okrožnice, deloma sicer tudi v slovenskem jeziku, po večini pa v n e m š č i n i! Nemške okrožnice je kakor smo izvedeli, prejela cela vrsta uglednih meščanov, med njimi podžupan dr. T r i l l e r, dobil pa je nemški ferman tudi m e s t n i m a g i s t r a t! Ne vemo, ali se je to hoté zgodilo ali ne, vsekakor pa pri Hausbesitzervereinu očividno nemški jezik bolj ljubijo nego slovenski.

— **Vsenemške znamke v deželi.** Neki »Bund der Deutschen in Niederösterreich«, ki igra na Dunaju in na Nižjem Avstrijskem približno isto vlogo, kakor pri nas »Südmarka«, razpošilja sedaj že tudi raznim slovenskim ljudem neko serijo »nemških mož«, nekake narodne koleke s podobami Tirpitza, Hindenburga, nemškega kronprinca itd. Izkupiček je namenjen seveda raznim protislovanskim bojnim fondom. Naše ljudi opozarjamo na to vsenemško beračijo. Poslanih znamk seveda ni treba plačati. Nikdo pa tudi ni obvezan jih poslati nazaj.

— **Idrijska ljudska šola**, ki jo vzdržuje rudnik, postaja od leta do leta hujša ponemčevalnica, ker tako hoče vzlic vsem zakonitim določilom rudniški predstojnik dvorni svetnik Billek. Otroke moré z nemščino že v I. razredu, kar nasprotuje jasnemu besedilu zakona, ki predpisuje pouk v drugem deželnem jeziku na večrazrednicah šole od III. razreda naprej. Krajni šolski nadzornik je rudniški uradnik, ki slovenščine niti ne zna. Proti takim in sličnim razmeram so se združile v Idriji vse tri slovenske politične stranke ter so sestavile spomenico na ministrstvo za javna dela in na deželni šolski svet, kjer zahtevajo, da se taki nedravi in nezakoniti odnošaji v interesu vzgoje in pouka t a k o j odstranijo. To spomenico je podpisalo 346 staršev. V tej zadevi je danes interveniral na deželnem šolskem svetu idrijski poslanec E. G a n g l, ki je dobil zagotovilo, da bo šolska oblast posvetila tem kričečim razmeram vso pozornost. Gospod poslanec je opozarjal na nujnost ureditve idrijskega ljudskega šolstva po zahtevah zdrave pameti in zakonitih predpisov. Jugoslovanski klub na Dunaju ima tudi to zadevo v evidenci in ji bo pomagal do nagle in — upajmo — temeljite rešitve! V Idriji mora biti konec nemške prepotence in zatiranja našega materinskega jezika!

— **Iz društva vpokojenih učiteljev nam** pišejo: Aktivnemu učiteljstvu delila se je mast že pred mesec dni, vpokojencem, vdovam in sirotam učiteljskega stanu pa v torek 10. t. m. dopoldne. Kdor je prepozno obvestilo dobil, ni dobil ničesar, nekaterim, ki so tekom pretečenega tedna za karte legitimacije vplačali po eno krono režijskih stroškov za osebo, torej po 2 do 10 K, pa celo nobenega obvestila razposlali niso. Ako smo dobri, da skladamo v aprovizačne namene kronce, mislimo, da se naj tudi vsem enakomerno razdeli, karkoli dobi ta aprovizačni odbor, katerega član je tudi c. kr. okrajni šolski nadzornik Lavtežar. — Pozivljamo torej vse prizadete, ki niste še naročenih čevljev, plačane kavine primesi in v torek nobene masti dobili, da se takoj zglasite pri društvenem tajniku, da vložimo pritožbo na višjo instanco. — Društveni tajnik.

— **Ljudskošolske vesti.** Josipina M o l i i k je imenovana za provizorično učiteljico v Blokah, Karolina V r h za suplentinjo v Sp. Zemunu, Valentin T o m š i č za provizoričnega učitelja v Vipavi, Doroteja B r a t o v ž za suplentinjo v Vipavi, Marija K u n c za provizorično učiteljico v Rovtah, Gabrijela R a j e r za suplentinjo v Sp. Idriji, suplentinja Frančiška K a v č i č tamkaj je imenovana za provizorično učiteljico.

— **Za Slovensko narodno gledališče.** Kolinska tovarna v Ljubljani je naklonila Slovenskemu narodnemu gledališču v Ljubljani velikodušen dar 3000 K. Naj bi našla mnogo posnemalcev med slovenskim narodom!

— **Iz gledališke pisarne.** Vsi člani dramatične šole se opozarjajo, da se udeleže jutri zjutraj ob 9. uri skušnje v gledališkem poslopju.

— **Jadranska banka podružnica Ljubljana** je kupila znano tukajšnje podjetje Kastelic & Žabkar.

— **Rodbinski in prijateljski zabavni večer** se vrši danes zvečer v gornjih prostorih Narodnega doma. Skrbnosti sodelujočega ženstva in pridnosti sodelujočih moških se je posrečilo vse priprave tako dovršiti, da obeta večer prav mnogo. Opozarjamo, da se na različne želje glede rezerviranja miz prireditveni odbor v sedanjih časih splošnega demokratizma načeloma za domače goste ni mogel ozirati. Priporočamo vsem obiskovalcem pravočasen prihod. Začetek je že ob 7. zvečer. — Da izpraznimo dvorane s čim manjšimi stroški in čimpreje, prosimo vse sodelujoče, da pridejo na delo že v nedeljo dopoldne ob 10., popoldne ob 3. in komur dopušča čas, tudi v ponedeljek celi dan.

— **Koncert. Umetnica Nives Luzzatto** bo na svojem ljubljanskem koncertu v nedeljo, 22. t. m. izvajala krasen spored iz svetovne literature raznih narodov, skladbe laških, ruskih, poljskih, čeških, francoskih in nemških mojstrov: Edvarda Schütteja veliko suito za gosli in klavir, Tartinijev »Vragov trilček« (Teufelstriller), Chopinov Nocturno, Couperinovo La Precieuse, Nerudovo »Slovansko uspavanko«, Kreislerjev »Dunajski Capriccio in Wieniawskega slavno Polonezo. Koncert bo nudil užitka prve vrste.

— **Promet z našimi vjetniki v Rusiji.** Vojno ministrstvo je sporazumno z obema trgovskima ministrstvoma odredilo: Navadna pisma, dopisnice in pošiljatve daril se morejo pošiljati odslej avstro - ogrskim vojnim vjetnikom v Rusiji preko Nemčije. Istovrstne pošiljatve za vojne vjetnike so dopustne tudi v smeri iz Rusije.

— **Izšla je 3. številka »Kurenta«** s sledečo vsebino: Damir Feigel: Soba št. 69. — Manica: Največji blagoslov. — Ferdo Plemič: Pravljice za odrasle: 4. O odseku za ljudski blagor. — Bahun: Valeji. — Jože Plot: Politika gospoda Matevža. — Ustrezi vsakemu! Tudi mecen. Pozor na papirnato blago! Izpremenjene vrednote. Napačno razumel, za naše gospodinje. Netaktnost. — V prilogi: Njegova zadnja želja. Neverni Tomaž. Narobe svet. Pozna jo! Vedno »nobel«. — Listnica uredništva. — Slike: Maksim Gašpari: Naši zvonovi. Homatije v Rusiji. — France Podrekar: Sedem kranjskih Švabov ali »joj tebi Korošec!« »Durchhalten!« — Areh Smrekar: Razžaljeni berač. Slovenke-titularne žene in neveste Madžarov. Gospod sodarski pomočnik jeseni 1918. »Kurent« velja do konca tekočega leta 10 K in se ga naroča v upravništvu »Kurenta« v Ljubljani, Stari trg 19.

— **Javna ljudska knjižnica »Gospodarskega in izobraževalnega društva za dvorski okraj«.** Pred igriščem št. 1 bo od 16. septembra počenši ob delavnikih odprta od ½5. do 7. zvečer.

— **Javna ljudska knjižnica »Gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj«** na Vožarskem potu 2 koncem Florijanske ulice in začetkom Karlovške ceste, postajališče električne cestne železnice, je od prihodnjega tedna dalje odprta ob torkih, četrtkih in sobotah od ½5. do ½8. zvečer. Izposojajo se najlepše slovenske, hrvatske, italijanske in nemške knjige. Vstop vsakomur prost.

— **Umrla je** včeraj v deželni bolnici gospa Ana A v g u š t i n, zasebnica. Pogreb se vrši jutri v nedeljo ob ½3. popoldne iz deželne bolnice na pokopališče Sv. Križa.

— **Umrl je** danes v belgijski vojašnici g. Edmund P r e t n a r doma iz Glinc.

— **Umrla je** v Spodnji Šiški gospa Marija B e d i n a.

Umrla je v Velikih Laščah vdova c. kr. sodnega svetnika ga. Ema Šuflaj po dolgem bolehanju. Pogreb bo v ponedeljek ob 11. dopoldne.

Nenadoma je umrl v Novem mestu tamkajšnji c. kr. okrajni sodnik g. Davorin Z w i t t e r, iskren narodnjak in naprednjak. Postal je žrtev zavratne bolezni — griže. Zapušča vdovo gospo Franjo iz ugledne Majzljeve rodbine v Beli cerkvi in tri otroke. Pokojni je bil splošno spoštovan in priljubljen.

Poročil se je g. Ferdinand A r n e j c, lesotržec iz Pogorja, z gdč. Anico B a l o h z Jesenic. Bilo srečno!

Nenadoma je preminol Miran Gala, učenec I. drž. gimnazije, sin davčnega upravitelja g. Fr. Gala v Brežicah.

Himen. V Št. Lenartu pri Veliki Nedelji se je poročil odvetniški kandidat dr. Fran I r g o l i č, sedaj računski praporščak pri nekem etapnem bataljonu, z gospo Marico O f f n e r j e v o, rojeno Zorko, iz Maribora. Naše čestitke!

Kršenje zakonske zvestobe. O zanimivem jurističnem slučaju nam poročajo iz Celja: A je imela opetovano sestanke z oženjenim B na »pogovore« in je bila na letošnjo velikonočno soboto zasačena sama ž njim v njegovi zaklenjeni delavnici. Še le na trikratno trkanje odprla so se zaklenjena vrata. Moževa soproga je tožila zavoli prešestva in even. kršenja zakonske zvestobe. Oprostilno sodbo okrajnega sodišča v Laškem je okrožno sodišče v Celju pri vzklicni obravnavi dne 10. avgusta 1918 razveljavilo in obsodilo A zavoli prestopka proti javni nravnosti po § 525. k. z. storjenega s tem, da se je nahajala na veliko soboto 1918 po dnevu sama z možem zasebne tožnice v zaklenjenem prostoru, torej kršila ž njim proti zasebni obtožitelji dolžno zakonsko zvestobo.

Sv. Lenart v Slov. gorici. Narodna veselica mariborskega »Dramatičnega društva« je uspela nad vse pričakovanje izborno. Bilo je med nami precej ljudi, ki so prorokovali tej prireditvi vsled prometnih in drugih težkoč polom. A vrlo »Dramatično društvo« se ni ustrašilo ne dolge in slabe ceste! ne nestanovitnega vremena, ne nepovoljne prehrane, ves zbor je prišel že dopoldne k nam. Že dolgo pred začetkom je zasedla za naše razmere velikanska množica vse prostore ter čakala z nestrpnostjo začetka veselice. Ko se je prikazal veliki mešani zbor na odru, ki je bil postavljen na prostem, ter zapel himno: »Slovan na dan!«, se je vzdignil orkan navdušenja. In to veselo navdušenje je trajalo ves čas veselice. Toliko časa naše ljudstvo ni imelo prilike slišati lepe pesmi, zato je s tem večjo radostjo uživalo prekrasne umetne in narodne pesmi, ki jih je pel mariborski zbor. A nebo nam ni bilo milo; v sredini sporeda se zatemni nebo in dež se vlije na slavnostni prostor. Vsa ta velikanska množica hrumi v notranje prostore ter jih zasede do zadnjega kotička. Zbrano petje je bilo seveda onemočeno, a začela se je prosta, neprisiljena zabava, donela je slovenska pesem iz vseh koncev in krajev, vmes pa je rajala mladina na plesišču. Ta res narodna prireditev je dosegla v polni meri svoj glavni namen: zbrala je po dolgih 4 letih prvič slovenjegoriško ljudstvo, ki je strmé videlo, koliko nas je in kako vlada po zaslugi Nemcev sedaj sveta sloga med poprej nestrpnimi brati. Videli so, da med nami ni več razlike med različnimi stanovi in da vsega tega ni več videti in čutiti, kar je gnalo pred vojno marsikoga v štajerčijanski tabor. Prepričani smo, da bodo našli vsi tisti dvomljivi Slovenci, ki smo jih videli na veselici, pot nazaj med nas in na naši strani odkritosrčen sprejem. Kri ni voda! Dramatičnemu društvu, ki tako visoko nosi prapor narodne vzgoje, odkritosrčno čestitamo na tem velikanskem uspehu in samo želimo, da bi vzbudilo tudi tukaj v srcih domačinov veselje do enakih prireditev z lastnimi, četudi skromnimi močmi, kakor je doseglo s svojimi nastopi to drugod po Slovenskem Štajerskem.

Oškodovani posestniki pri gradbi prevaljsko - črnske železnice na Koroškem. Pri gradbi prevaljsko - črnske železnice na Koroškem je bilo oškodovanih več posestnikov, nekateri občutno. Niso bili vprašani ne glede dovolitve ne odškodnine. Šele na interpelacijo Jugoslovanskega kluba so jih vprašali za odškodnino. Komisija je določila ceno, s katero posestniki sicer ne morejo biti zadovoljni, ali tudi te odškodnine ni od nikier. Treba bo menda novega posredovanja Jugoslovanskega kluba.

Z Uršulske gore na Koroškem poročajo, da so tam neznani tatovi tekom enega meseca ukradli petnajst ovac. Poprej so prežali samo na divjačino, ko je te zmanjkalo, je prišla vrsta na ovce.

Umrl je v Žvabku na Koroškem za grižo Jurij L u t n i k, po domače Krištan, priljubljen, dober mož.

Begunska družina, obstoječa iz 6 družinskih, delavnih moči, bi rada prišla na kako posestvo za poljedelstvo ali k živinoreji ali kot oskrbniška družina. Pojasnila daje Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

Črna listnica s srednjo svoto denarja se je izgubila včeraj od 4.—5. ure popoldne od vojne zveze do konzuma in južnega kolodvora v Šiški. Pošten najditelj naj odda najdeno na policiji.

Dotična oseba, katera je v predsobi št. 94. na sodiji vzela dežnik, je bila opazovana, zato se pozivlja, da ga takoj odda v kavarni »Central«, sicer se bo proti nji sodnijsko postopalo.

V petek 13. t. m. je bil pozabljen na večernem doleniskem vlaku 1 zavoj manufakturnega blaga. Pošten najditelj se vljudno prosi, da ga proti dobri nagradi odda pri g. postajenačelniku v Trebnjem ali v Novem mestu.

Najdena je bila danes dopoldne na Pogačarjevem trgu zlata ženska zapestnica, katero dobi izgubitelica nazaj ob uradnih urah na mestni tržni stražnici.

Aprovizacija.

+ **Iz včerajšnje seje mestnega aprovizacijskega odseka** je sporočati, da je c. kr. deželna vlada dovolila mestni aprovizaciji izključno nakupno pravico zelja v ljubljanski okolici. Poleg mestne aprovizacije imajo do zaseženega zelja pravico še južna in državna železnica, vojna zveza in v Ljubljani nastanjeno vojaštvo. Vse zelje v ljubljanski okolici bo pokupila mestna aprovizacija po svojih zaupnikih. Razdeljevalo se bo prebivalstvu zelje sveže v glavah in pozneje skisano. Aprovizacija vzame v najem vse razpoložljive kisarne, da kar v največjih množinah pripravi kislo zelje. Upati je, da bo Ljubljana v zadostni meri preskrbljena z zeljem, ker je letos zelo dobra letina.

+ **Krompir za III. okraj.** Stranke III. okraja prejmejo krompir v ponedeljek dne 16. t. m. in v torek dne 17. tm. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: V ponedeljek dne 16. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 1 do 130, od 9. do 10. št. 130 do 260, od 10. do 11. št. 261 do 390, popoldne od pol 2. do pol 3. št. 391 do 520, od pol 3. do pol 4. št. 521 do 650, od pol 4. do pol 5. št. 651 do 780, od pol 5. do pol 6. št. 781 do 910. V torek dne 17. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 911 do 1040, od 9. do 10. št. 1041 do 1170, od 10. do 11. št. 1171 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 5 kg krompirja, kilogram stane 50 vin. Opozarjamo stranke, naj se podpišejo na nakazila za krompir. Na nepodpisana nakazila ne dobi nihče krompirja. Pripraviti je treba tudi drobiž.

+ **Prodaja praških klobas** po znižani ceni. Mestna aprovizacija bo prodajala klobase v vojni prodajalni v Gosposki ulici v ponedeljek dne 16. t. m. popoldne strankam z zeleno izkaznico A od št. 1 do 150. Vsaka oseba dobi ¼ kg; kilogram stane 6 kron.

+ **Oddaja češpelj.** Mestna aprovizacija ljubljanska bo oddajala češplje v ponedeljek dne 16. t. m. popoldne od 2. do 5. ure v deški šoli na Ledini (Komeskega ulica). Stranke dobe lahko poljubno množino češpelj. Kilogram stane 2 K 40 v.

+ **Pšenični zdrob za otroke do 3. leta** se bode oddajal v vojni prodajalni, Gosposka ulica, po sledečem redu: Na vrsto pridejo stranke z izkaznicami št. 1 do 300 dne 16. septembra, št. 300 do 600 dne 17. septembra, št. 600 do 900 dne 18. septembra, št. 900 do 1200 dne 19. septembra, št. 1200 do 1500 dne 20. septembra, št. 1500 do 1800 dne 21. septembra, št. 1800 do konca 23. septembra. — Za vsakega otroka se dobi 1 kg pšeničnega zdroba, kilogram stane 2 K.

»Franz - Josef-ova grenčica« učinkuje hitro razkrajajoče, odvaja brez težav, zanesljivo čisti sokove in na ugoden način pospešuje prebavno silo želodca in črevesa.

Prosveta.

— **Pred otvoritvijo Slovenskega narodnega gledališča.** Priprave za otvoritev Slovenskega narodnega gledališča so sedaj, ko so premagane glavne težkoče, v polnem teku in kakor smo izvedeli, se bo že prihodnje dni razglasil datum otvoritve. Upati je, da se bodo vrata našega obnovljenega Talijinega svetišča odprla narodu še ta mesec. Kakor smo že poročali, se bo otvoritev izvršila na slovesen način s predstavama Divjega lovca in Prodane neveste ter so posebno svečanostno matinejo. V slavnostnih dneh je nameravana nadalje posebna umetniško - družabna prireditev in upravni odbor se je tudi obrnil na znanega slovenskega znanstvenika za predavanje o pomenu in nalogah gledališča. — Drama, opera in opereta pripravljajo pridno svoj repertoar in razpolagajo z izbornimi močmi. V tem oziru je bilo in je še premagati mnogo težkoč — treba je ustvarjati naše gledališče takorekoč nanovo. Kolikor smo podučeni, pripravlja drama za prve tedne poleg Divjega lovca Jiraskovo Lucerno, Tolstega Moč teme, Vojnovićevo Dubrovačko trilogijo, Shakespearovega Hamleta ter Spicarjevo igro za otroke Pogumni Tonček. Operni repertoar obsega zaenkrat Prodano nevesto, Onjegina, Fausta, Marijinega Žonglerja, Borisa Gudonova, Butterfly, Bohemo. Za opereto bo merodajno načelo, da so izključeni vsi dunajsko - židovski fabrikati in da se naj uprizarja le to, kar je res lepo in muzikalično dobro. Prva opereta, ki se bo igrala na našem odru, bo francoskega mojstra Messagera »Generalova hči«, ki spada med najboljša operetna dela. Gojilo se bo predvsem takozvano klasično opereto, katere predstavitelja sta Offenbach in Strauss. V umetniškem oziru je izročeno vodstvo našega gledališča dvema preizkušenima strokovnjakoma: vodja drame je gosp. N u č i č, šef opere pa gosp. kapelnik R u k a v i n a. Oba sta zavzemala na kralj. kazalištu v Zagrebu odlična vodilna mesta. V najširših krogih našega naroda je zanimanje za slovensko gledališče vedno večje in otvoritev našega Talijinega hrama bo narodni praznik; tudi bratska slovanska gledališča bodo poslala k slavnostnim predstavam svoje zastopnike.

— **Iz pisarne dež. narodnega gledališča v Ljubljani:** Stolno kraljevo mesto Krakov je sporočilo tukajšnjemu gledališču, da dobi vsak slovanski pisatelj, katerega delo bo igrano na obeh krakovskih mestnih gledališčih, 10 odstotkov od celotnega izkupička kot honorar.

— **Razstava narodnih ročnih del in narodnih noš.** »Udruga za usčuvanje narodne pučke umjetnosti« je že pred meseci povabila »Splošno slovensko žensko društvo«, naj bi priredile Slovenke skupno s Hrvaticami in Srbkinjami v Zagrebu veliko razstavo jugoslovanskih narodnih ročnih del ter narodnih krojev. »Splošno slovensko žensko društvo« je začelo takoj s pripravami. Sedaj pa poročajo Hrvatice, da je ta razstava za enkrat zaradi raznih težkoč in ovir v Zagrebu nemogoča. Ker imajo Slovenke zbranih že precej razstavnih predmetov, je sklenil odbor »Splošnega slovenskega ženskega društva«, da priredi v Ljubljani s v o j o r a z s t a v o s l o v e n s k i h n a r o d n i h v e z e n i n t e r r a z l i č n i h n a r o d n i h n o š i n d r u g e g a n a r o d n e g a b l a g a. Razstava se o t v o r i k o n c e m s e p t e m b r a v prostorih »Mladike« v Ljubljani.

— **Splošno slovensko žensko društvo** najvljudneje prosi vse Slovenke, ki bi hotele sodelovati pri razstavi slovenskih narodnih ročnih del ter narodnih noš, naj blagovolijo prijaviti **takoj** najznačilnejše narodne predmete ter jih po možnosti same pripeljati v Ljubljano. Razstavni predmeti se sprejemajo d n e 25., 26., 27. in 28. s e p t e m b r a v s a k d a n o d 10. d o 12. d o p o l d n e t e r o d 3. d o 5. p o p o l d n e v M l a d i k i.

— **Hrvatski pjevači u Beču.** Pjevački i glazbeni klub »Lisinski« iz Zagreba priređuje na 5. listopada u 7 sati u večer u velikoj dvorani Musikvereina veliki vokalni koncert sa biranim programom jugoslavenskih zborova. Za ovaj koncert vlada veliko zanimanje ne samo kod Hrvata, Srba, Slovenaca i Čeha, već i kod Njemaca. Karte u koliko ih još ima na raspolaganje, dobivaju se kod domače tvrtke »Mozarthaus«, I., Operngasse 3, telefon 6008. Mi čemo o ovom koncertu donijet svojedobno jedan izvještaj.

Razne stvari.

* **Na Dunaju** je sedaj še vedno beguncev iz Galicije in Bukovine okoli 120.000.

* **22 let je preteklo** 10. t. m., odkar je umrl švedski kemičar Alfred Nobel, izumitelj dinamita. Nobel se je rodil v Stockholmu leta 1833.

* **5 kg moke** sme vzeti s seboj vsak otrok, ki je bil na prehrani na Ogrskem, ko se vrača domov. Vsega skupaj je bilo tam avstrijskih otrok 95.000, ki pripeljajo iz Ogrske že lepo množino ogrske moke.

* **Angleški delavec general.** »Le Temps« javlja, da je Godfrey Jones, angleški delavec v premogokopu, ki je leta 1914. prostovoljno vstopil v armado, imenovan za generala in da mu je poverjeno vodstvo ene brigade.

* **Kako si hočejo v Berolinu pomagati radi pomanjkanja stanovanj.** Berolinski mestni zastop je nasvetoval vladi radi pomanjkanja stanovanj, da naj se iz praznih malih trgovinskih prostorov, delavnic, tvornic in pisarn napravijo stanovanja; teh bi bilo 20.000, s čemur bi se znatno odpomoglo pomanjkanju stanovanj.

* **Požar v poznanjski kraljevski akademiji.** V jednem delu poznanjske kraljevske akademije, kjer je sedaj nastanjen lazaret za bolne na živcih, je izbruhnil požar, ki je napravil ogromno škodo in uničil razne dragocene slike na stenah in stropih. Bolnike so prenesli v nasprotno ležeči rezidenčni grad.

* **V Zedinjenih državah zapro vse pivovarne.** Iz New Yorka poročajo v Amsterdam, da je svèt za vojno industrijo v svrho, da dobi transportna sredstva in ižedi z živili, zaukazal, da se v Zedinjenih državah 4. decembra t. l. zapro vse pivovarne. Pivovarne pravijo, da imajo zalog še za 6 tednov. Sodi se, da be vsled tega samo v New Yorku okoli 100 krčem zaprlo svoje obrate. Izguba iz te naredbe se ceni na 2 milijona funtov šterlingov.

* **V vojnem času se rodi več dečkov nego deklic.** Nemški učenjaki se bavijo sedaj z vprašanjem, zakaj se rodi v vojnem času več dečkov nego deklic. V sedanji vojni je, dognano po statistiki, bilo rojenih mnogo več dečkov nego deklic, istotako v francosko - nemški vojni 1870/71, v vojni med Rusijo in Japonsko istotako. Na kliniki v Halle se je leta 1915. rodilo na 100 deklic 123 dečkov in nastopna leta tudi vedno več dečkov. Učenjaki pravijo, da je temu vzrok hrana, trdeč, da ob dobri izdatni hrani se rode po večini deklice, ob slabi pa dečki.

Gospodarstvo.

— **Na dunajski borzi** je v obče medlo razpoloženje. Kurzi sicer ne padajo, opaža pa se nekaka nervoznost, ki ni še dobila jasnih obrisov. Pričakujejo se večji dogodki. Zato vidimo, da se menja tendenca po dvakrat, trikrat na dan. Značilno pa je, da so včeraj pridobile Škodovke kar naenkrat 13 poenov; borzijanci torej računajo, da bo vojska še dolgo trajala. Notiralo se je: Anglobank 598, Bankverein 640, Avstrijski kreditni zavod 907, Länderbank 619, Avstrijski Lloyd 2040, Škodovke 1133, Alpinke 1053.

— **Povišanje najvišjih cen za obdačeni sladkor v prometu na debelo in drobno.** Deželna vlada razglaša: Radi povišanja blagovnih tarif, ki je nastopilo s 1. septembrom 1918, se v seznamu tukajšnjega ukaza z dne 16. januarja 1918, zak. št. 5, razglašene postajne cene za velike grude za 100 kg v kronah s tem razveljavljajo in naj veljajo naprej v priloženem seznamu označene cene. Na podstavi novih postajnih cen za vsak konsumni okraj in za vsako vrsto sladkorja v prodaji na drobno dovoljene najvišje cene bodo razglasila politična okrajna oblastva na običajen način. — Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve. Hkratu izgubi moč tukajšnji ukaz z dne 16. januarja 1918, drž. zak. št. 5. Postajne cene za velike grude za 100 kg v kronah so od 146·14 do 151. K

— **Solnograška pogajanja** za gospodarsko zvezo med Avstro-Ogrsko in Nemčijo se sicer nadaljujejo, vendar brez vidnih rezultatov, kakor poroča ogrski korespondenčni biro. Že dva in pol meseca trajajo pogajanja, a še vedno tičijo pri načelnih vprašanjih glede carinskega sistema. Kakor se vidi, niso prišli niti en korak dalje. V par člankih, ki smo jih objavili v »Slov. Narodu«, smo izrazili mnenje, da ta pogajanja ne morejo privesti do nikakih uspehov, ker so gospodarske razlike med obema strankama prevelike. Uradno se sicer poroča, da je napredovanje povoljno, istočasno pa se glasi, da se še vedno pregovarjajo o načelnih vprašanjih glede gospodarskih odnošajev med Avstro-Ogrsko in Nemčijo, ter da postavljajo temelje za vpostavitev mednarodnega prometa. Zdi se, da je postala druga točka važnejša kakor prva ter da sedaj razmišljujejo, na kakšen način bi nastopili enotno proti entetnim državam, da se dosežejo taki gospodarski pogoji, da bodo mogle srednjeevropske države vegetirati.

— **Za ohranitev naše narodne posesti.** Na Koroškem prodaja Slovenec, katerega v to silijo izredne razmere, svoje dobro vpeljano, občeznano podjetje. Treba je preprečiti, da dobičkanosno podjetje ne propade, kar bi bilo narodna škoda. V nemške roke ne pride, lastnik Nemcu ne proda. Treba pa je, da pride v domače slovenske roke. Opozarjamo na inserat v našem listu, katerega uprava daje pojasnila pod »Jugoslovanska renta«.

— **Hrvatsko žito za Dalmacijo.** Na seji »Narodnega gospodarskega odbora« v Splitu je poročal predsednik o pogajanjih s hrvatsko in dunajsko vlado, da bi prevzela Hrvatska aprovizacijo Dalmacije. Povdarjal je, da hrvatska vlada akcijo zelo podpira in da je bil dosežen na konferencah, ki so se vršile v Zagrebu med odposlanci dalmatinskega deželnega odbora in med zastopniki hrvatske vlade, v vseh glavnih točkah popolen sporazum. Pač pa dela ovire še vedno dunajska vlada s svojim birokratizmom. Vendar je upati, da bo pristala vsaj na to, da bo prejemala Dalmacija svoj kontingent žita in moke naravnost iz Hrvatske. Gospodarski odbor je pozval brzojavno deželnega glavarja drja Ivčevića, da posreduje energično v tej zadevi pri prizadetih ministrstvih.

— **Praga brez premoga.** V Pragi je nastala silna kriza radi pomanjkanja premoga. Mesto rabi na dan 120 vagonov, pride pa ga komaj 20 vagonov, nekatere dni še manj.

— **Amerika** nalaga velike svote denarja v Italiji. Leta 1916. so naložili američanski podjetniki 668 milijonov, leta 1917. pa 1416 milijonov lir v industrijska podjetja v Italiji. Na ta način se sicer Italija zadolži napram Ameriki, na drugi strani pa bodo američanski podjetniki skrbeli, da pride v Italijo dovolj surovin ter da se italijanska valuta povsne kolikor mogoče do paritete.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Na privatnem učilišču Legat v Mariboru se prično dne 1. oktobra 1918 novi tečaji za stenografijo, strojno pisanje, pravopisje, računstvo, v zvezi s temeljnimi načeli enostrokega knjigovodstva, lepopisja, nemškega in slovenskega jezika. Prospekti zastonj. Privatno učilišče Legat v Mariboru, Viktringhofgasse št. 17, I. nadstropje.

MATTONI-JEVA GIESSHÜBLSKA KISLA VODA

Kdo sprejme dečka 3. ljudske šole v bližini Komenskega ulice **na hrano in stanovanje?** — Živež se da po dogovoru. Naslovi naj se puste uprav. »Sloven. Naroda«. — 4781

Zanesljiva, pridna postrežnica
ki zna tudi nemško, **se sprejme** za popoldneve in večere. Kje, pove upr. »Slovenskega Naroda«. 4809

Izvrstne jabolčnice
je naprodaj okoli 5000 litrov. Pojasnila se dobijo **v Slomškovi ul. 12.**

Popolna oprava
za novorojenčka se zamenja z raznimi živili. — Naslov pove upr »Slovenskega Naroda«. 4794

Mizarski pomočnik
se takoj sprejme proti dobri plači. Kje, pove uprav. »Slov. Naroda«. 4796

Blagajničarka
išče mesta izven Ljubljane. Nastop takoj — Ponudbe na uprav. »Sloven Naroda« pod: **„Jugoslavija 4821“.**

Sprejme se za takoj
trgovski vajenec
s primerno šolsko naobrazbo. — Kje, pove iz prijaznosti upr. „Sl. N.“ 4804

Vagon zdravih hrastovih transportnih malo rabljenih 4867
SODOV
se **proda.** Cenjene ponudbe na naslov **Fakin, Ljubljana, Kna flova ul. 5**

Sprejme se pridna, poštena
potovalka —
pri nekoliko pridnosti je zaslužiti dnevno 40 K. — Ponudbe do 30. septembra na naslov **F. Stadler, Šiška.** — 4833

Naprodaj je
LOVSKI PES
Kje, pove uprav, »Slov. Nar.« — 4817

Gospodični ali učenki :: se odda soba s hrano.
Kje, pove upr. „Sloven. Naroda“. 4875

Iščem čedno
MEBLIRANO SOBO
ali **kabinet** za **takoj** ali za pozneje. — Ponudbe pod **„mirno stanovanje 4869“** na upravn. „Sloven. Naroda“.

Na debelo in na drobno
prodaja **fine bonbone, piškote, klobase, šunko in salame** 4780
M. Dörfl, Ljubljana, Mestni trg 12.

Mladenič star 20 let, zmožen slovenskega nemškega in italijanskega jezika, želi mesta **pisarniškega pomočnika** v lesni trgovini ali enakom podjetju najraje v Ljubljani ali bližini. — Glavni pogoj **prehrana.** — Naslov pove upr. »Slovenskega Naroda«. 4799

Išče se zanesljiv, spreten :: trgovskisluga
za manufakturno trgovino v Ljubljani Naslov pove uprav. »Slov. Nar.“ 4803

Prodajo se
4 KONJI
dobri za vožnjo. — Naslov pove upravništvo »Sloven. Naroda«. — 4795

Tolmač
Mlajši, zgovoren **gospod** ali **gospodična,** ki govori slovensko in nemško, se proti dobri plači sprejme za 2—3 ure. — Predstaviti se je v nedeljo od 2.—4. **v hotelu pri Slonu, soba štev. 23.** 4876

Kupim mizarsko delavnico
ali samo **mizarsko orodje** v dobrem stanju. Eventualne ponudbe pod **Redka prilika 4735** na upr. »Slov. Nar.«

Išče se za na deželo za takoj
brivski pomočnik
ali **že izurjen vajenec.** Naslov pove upravništvo »Sloven. Naroda«. — 4766

Kupim dobro ohranjen
pianino ali klavir,
dam tudi živila. — Cenj ponudbe na upr. »Slov. Nar.“ pod **„Živila 4762“.**

VZGOJITELJICA
ki ima ljubezen do otrok ter igra klavir, **se takoj sprejme** proti dobri plači in hrani. — Naslov v upravništvu »Slovenskega Naroda«. 4724

Prodam
10 hekto sadnega mošta
Kdo, pove uprav. »Slov. Nar.« — 4770

Išče se
STANOVANJE
s hrano za starejšo gospodično iz boljše hiše. — Ponudbe pod **„Poštni predal št. 27, Ljubljana“.** — 4736

::PRODAJALKA::
mešane stroke, ki je že dolgo let službovala, želi svojo službo **prementi.** Rada pomaga tudi v kuhinji. Cenjeni dopisi naj se pošljejo pod šifro: **„Poštena 385/4760“.**

Dvoje mebliranih
stanovanj
se odda v Kamniku, vila Soss. — Povpraša se tam ali v trgovini Šinkovic, Mestni trg v Ljubljani. — 4440

Žveplo za sode
razpošilja 1 zavoj 20 kosov za **K 7·50** po poštnem povzetju 4761
Anton Krepek, Maribor ob Dr.

Prazne vreče
vsake vrste in **suhe gobe** kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trg. firma
J. Kušlan, Kranj, Gorenj.

Sprejme se več
mizarskih pomočnikov,
prosta hrana in stanovanje, plača po dogovoru. Istotam se sprejmeta tudi 2 **mizarska vajenca,** ne pod 14 let stara. Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“ pod **„P. J. 33/4874“.**

Proda se več sto m³
HRASTOVIH DRV
na rastečem ali pa na težo. Drva so oddaljena uro pešpota od železniške postaje. Cena po dogovoru. Kje, pove upravništvo »Sloven. Naroda«. — 4764

Kupita se dva lepo ohranjena
KOLESELJNA
Prijazne ponudbe na uprav. »Sloven. Naroda« pod **„Koleselj 4775“.**

Električna žica
se dobi. Tudi z montiranjem. Pojasnila daje **G. STELZER, Wetzelsdorf pri Gradcu.** 4743

Kupi se takoj ali do novembra 1918 velika ali majhna
mizarska delavnica
s stroji za izdelovo pohištva. — Prijazne ponudbe pod: **„domača obrt 4691“** na upravn. »Sloven. Naroda«.

POZOR! 4835
Tvrdka **G. Darbo, Ljubljana,** Mestni trg št. 13, naznanja svojim cenjenim odjemalcem od tukaj in drugod, da bo trgovina zopet **odprta** od 15. septembra naprej.

K mojim 7 mesecev, 3 in 5 let starim otrokom **iščem poverljivo in vzgajanju otrok vešto** 4841
odgojiteljico.
Dobra plača in cela oskrba. Gospodične iz dobrih slovenskih hiš, katere govorijo perfektno nemški, naj pošljejo svoje ponudbe na **Oskar Fröhlich, Karlovac, Hrvatsko.** 4841

KONTORISTINJA
starejša moč, s popolno prakso, **išče mesta.** — Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda“. 4759

Francoščino in klavir
poučuje zopet **A. Potočnik, Cigaletova ulica 4/II.** 4503

Išče se
soba z dvema posteljama
za takoj. Pismene ponudbe na uprav. »Slov. Nar.« pod **dve postelji 4830.**

Absolviran REALEC,
ki ima maturo z odliko, **išče primerne službe.** — Naslov pove upravn. »Slovenskega Naroda«. 4818

Prodajalka::
vešča špecerijske, manufakturne in galanterijske stroke, **želi takoj premeniti službo.** Ponudbe naj se pošiljajo na upravn. »Sloven. Nar.« pod šifro: **„Prodajalka št. 370/4769“.**

SUHE GOBE (jurčke)
kakor tudi druge zaplembi ne podvržene deželne in gozdne pridelke (maline, jagode, med itd.) kupuje po najvišjih cenah. **M. RANT, Kranj.** 2693

Kuharica
dobi takoj dobro službo in dobro plačo. Naslov v upr. »Sl. N.« — 4723

Kupim
ali dam živila za dobro ohranjeno
moško kolo,
plašč (mantelne). Poizve se: **Dolenjska cesta štev. 15, strelišče.** 4763

Za dva dijaka se išče
stanovanje s hrano
in vporabo klavirja. Plača se deloma v živilih. **Milan Guštin, Metlika.** 4843

Pozor!
Karamele, bonbone v dozah, **mente, fondant-kocke, mentol, slad (malc)** itd. priporoča na debelo 4834
G. Darbo, Ljubljana Mestni trg 13.

Vreče na debelo
svilo v strenah kupi v vsaki množini **Weingarten, Dunaj, VII., Kaiserstr. 90.** 4474

Iščem
STANOVANJE
(brez hrane) za IV. realca. Če le mogoče blizu glavne pošte. — Cenjene ponudbe na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod **„P. T. 4808“.**

ABSOLVENTINJA
praškega konservatorija, **Vida Šesekova,** učenka virtuoza prof. Heřmana, poučuje **klavir** po najnovejši metodi. — Učenci se sprejemajo vsak dan od 10.—12. in od 3.—5. **v Wolfovi ulici štev. 12/II. nadstropje.** — 4774

Kupiti želim
malo gospodarstvo
v visokem položaju in zdravem kraju Kranjske, po mogočnosti na hrvatski meji. Ponudbe na administracijo »Slov. Naroda« pod **„gospodarstvo 4832“.**

Preprosta
PRODAJALKA
z dežele, vešča slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, ki zna tudi nekoliko šivati, **želi službo v Ljubljani.** Naslov pri uprav. »Sloven. Naroda« pod **„Preprosta 4814“.**

Kupujem umetno
zobovje
in splošno vse, kar je **starinsko. Posredujem** pri prodaji posestev. **ALBERT DERGANC, brivec Frančiškanska ulica 10.** 1458

Dobra knjigovodinja
ki je obenem spretna **tipkarica in stenografinja,** iz dobre slovenske družine, zmožna slovenskega, nemškega, če mogoče tudi italijanskega ali hrvaškega jezika, **se sprejme takoj** v službo pri plemeniti družini na Hrvaškem. Popolna oskrba in priklop k družinskemu življenju zagotovljen. — Ponudbe in posebne zahteve se pošiljajo na uprav. »Sloven. Naroda« pod **„poštna in sprejema 4848“.**

Sprejmeje se 3 dijaki
na stanovanje in hrano.
Kje, pove uprav. »Slov. Naroda«. 4840

DIJAK
se sprejme **na hrano in stanovanje.** Kje, pove uprav. „Slov. Nar.“ — 4855

Išče se šivilja
za na dom s hrano. Plača po dogovoru. Naslov pove upr. „Sl. N.“ 4866

Temna moška obleka in hlače
dobro ohranjene **se iščejo** za veliko šibko postavo proti živilom in denarju za zameno. Ponudbe na uprav. „Slov. Naroda“ pod **„hitro 4863“.**

Brivski pomočnik
Hrvat, **išče službe,** gre tudi na deželo. — Cenj. dopisi na uprav. „Slov. Nar.“ pod **Brivski pomočnik 4871.**

Na prodaj 2.000 metrov
električne žice
in motorni magnet za avtomobil 30 HP. Pismene ponudbe na upravn. „Slov. Nar.“ pod šifro: **„J. Č. 4857“.**

Proda se popolnoma novo
POHIŠTVO
za mebliran sobo z dvema posteljama ter vsemi drugimi pritiklinami. Naslov pove uprav. „Slov. Nar.“ 4852

2 postelji
kompletni z malo **mizico** in **nočno omarico** se želi **kupiti** oziroma **zamenjati** za mast in doplačo. Ponudbe je poslati na **„poste restante 100“, Jesenice, Gorenjsko.** 4864

Sprejme se
čevljarski pomočnik
pri **Matiju Tome, Koledvorska ul. št. 28 na dvorišču v Ljubljani.** — Hrana preskrbljena. 4851

DIJAK
se sprejme **na stanovanje in hrano.** Plačilo deloma v živilih. — **Emonska cesta št. 10 (hiša na vrtu) vrata 6.**

Služkinja
z dobrimi spričevali **se išče** za lahka hišna dela **za takoj.** — Naslov pove upravništvo „Sloven. Naroda“. — 4848

Več mebliranih sob
s hrano ali brez nje, z eventualno vporabo kuhinje **se išče za takoj** ali pa do prvega oktobra. — Cenjene ponudbe pod **„takoj 4849“** na uprav. „Slovenskega Naroda“.

Zamenja se
fino belo platneno blago (predvojno blago) in nekaj **moških zimskih jopic** za **semensko rž, ječmen** ali **oves.** Naslov zamenjalca pove uprav. „Slovenskega Naroda“. 4870

Starejši gospod išče
SOLNČNO SOBO
s posebnim vhodom, z dobro pečjo, električno razsvetljavo kakor tudi s postrežbo. Ponudbe do 16. t. m. pod: **„inženir 65/4865“** na upr. „Sl. N.“

Učenko
zmožno tudi nekoliko nemščine, sprejmem **takoj** v svojo trgovino. — Cenj. ponudbe ali predstavljenje v trgovini **Josipine Lucin, Sv. Petra c. 22.** 4837

Iščem izurjenega, vojaščine prostega
žagarja za vodno žago
na Dolenjskem. — Stanovanje, drva prosto. — Naslov pri upr. Sl. N. 4779

VAROVALCE PODPLATOV
za vsako obutev pripravne nudi samo preprodajalcem 3470
Sohlenschonervertrieb L. Braunstein, Dunaj I. Griechengasse 7., Abteil. 8.

DRAGO KOBI
trgovec in veleposestnik
MIA KOBI roj. BARLÈ
poročena.
Breg pri Borovnici — Kozje
14. septembra 1918.
4845

RAZSTAVA.
Naznanja se, da je v izložbi razstavljena lepa namizna oprema **iz pravega srebra** kakor **jedilno orodje, nastavki, sladkorne doze, svečniki itd.** Predmeti so lepi, res nekaj posebnega, pripravni za vsako darilo. Tvrdki se je le slučajno posrečilo, dobiti to blago. — Vabi se slavno občinstvo, cenj. odjemalci od tu in z dežele na ogled. Prijazno se priporoča **F. ČUDEN,** Prešernova ulica št. 1, nasproti Frančiš.cerkve

NE ZAMETUJTE DENARJA!
Ne kvarite oblek z raznimi vojnimi barvami!
Nudim Vam edino zajamčeno dobro, trpežno in blagu neškodljivo **barvo za obleke „Internacional“** iz najstarejše in največje tovarne za barve.
Na stotine priznalnih pisem vsakemu na razpolago.
Razpošiljam samo I. vrste v sledečih barvah: črna, modra, temnozelena, rdeča, temnordeča, vijoličasta, siva, rjava in rumena. Da se napravi temnomodra, se zmeša polovico črne, polovico modre.
Na zahtevo slovensko navodilo.

100 zavojev	K 50.—
500 zavojev	po K 45.— za 100 zav.
1000 zavojev	po K 40.— za 100 zav.

Poštnine prosto pošilja 3957
Rudolf Cotič, Vrhnika.
Za vsakega trgovca velik zaslužek!

Brez posebnega obvestila.

✝

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem pretresujočo vest, da je naš preljubi in predobri soprog, preskrbni oče, sin, zet, brat, svak in stric, gospod

DAVORIN ZWITTER,
c. kr. okrajni sodnik

snoči ob 8. uri po kratkem, težkem trpljenju, previden s tolažili sv. vere, preminul.

Našega preblagega pokojnika spremimo v nedeljo, 15. t. m. ob 4½ popoldne k zadnjemu počitku na tukajšnje pokopališče.

Rudolfovo, dne 14. septembra 1918.

Franja Zwitterjeva roj. **Majzeljeva,** soproga. **Franci, Lida** in **Marlina,** otroci. — **Jerica Zwitterjeva,** mati. **Fran Majzelj,** tast. 4877

✝

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša nad vse ljubljena mama

MARIJA BEDINA

danes po dolgi mučni bolezni izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb predrage pokojnice bo v nedeljo, dne 15. t. m. ob 4. uri pop. iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Spodnja Šiška, dne 13. septembra 1918. 4858

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za vse obilne tolažilne dokaze iskrenega sočutja naše nad vse ljubljene

MILE

ter za mnogoštevilno častno spremstvo na zadnji poti nepozabne rajnice k večnemu počitku, izrekamo tem potom vsem vsem najpresrčnejšo zakvalo. 4872

Novomesto-Trebnje, dne 10. septembra 1918.

Žalujoči rodbini
Kobé-Tomic.

Išče se
stanovanje s hrano
za gospodično iz bolje hiše, ki obiskuje trgovsko šolo in sicer za 1. oktober. Priskrbi tudi živila. Ponudbe na: **poštni predal 27 v Ljubljani.** 4850

Dobre
krojaške pomočnike
sprejme **Jos. Rojina, Ljubljana, Franca Jožefa cesta 3.** 4861

Na prodaj je okoli
120 hl vinskih sodov.
Sodi so dobro ohranjeni, deloma transportni, deloma ležaki. — Natančno se poizve v pisarni **dr. Vladislava Pegana, odvetnika v Ljubljani, Dunajska cesta.** — 4815

Brinje
kupujem v vsaki množini. — Ponudbe z vzorci na:
Jakob Fischer, Trst, Via Geppa 12.

Resna ženitev!
Starejši samec, trgovec, obrtnik in poljedelec v dobrem stanju, se želi poročiti s samico ali vdovo brez otrok, staro kakih 35 do 50 let, ki bi imela nekaj tisoč kron premoženja ali lastno posest in zemljišče. Ponudbe takoj na upravništvo „Slovenskega Naroda“ pod **„Tajnost štev. 4868“.**

Kdor mi proda
celotni **„Kres“, „Dom in Svet“,** III. zvezek **Gregorčiča,** VI. letnik **„Dunajskega Zvona“** in I. zvezek **Stritarja,** prejme dobro nagrado v živilih. Cenj. ponudbe na upr. „Sl. Nar.“ pod **št. 1850/4820.**

Iznajdbe
vseh vrst, zlasti že patentirane ali pa še projekte prevzemamo v kupčijsko izrabo ali uveljavljenje. Tudi take, ki so v tuzemstvu že udomačene, za kateri slučaj eventualno sami preskrbimo patentiranje za inozemstvo. Poneverjenje izključeno. Vsi dogovori se izvedejo notarsko. — Natančne ponudbe pod: **„P. R. 2180“** na anončno ekspedicijo **Rudolf Mosse v Pragi, Příkopy 6.** 4872

Znatno nagrado
dotičnemu, ki preskrbi za zakonski par brez otrok **takoj**
STANOVANJE
s 3—4 sobami, kuhinjo in pritiklinami na Mestnem trgu ali v bližini. **Franc Ksav. Souvan.** 4822

Odvetniškega
koncipijenta
sprejme 4847
dr. Anton Božič, odvetnik v Celju.
Plača po dogovoru. Nastop takoj.

Svetovnoznano
Preblavsko SLATINO
oddaja posamezne zaboje in tudi večje množine v poljubnih steklenicah: 4793 **Franc Sitar, zaloga piva Göss, Ljubljana 7.** — V mestu se dostavlja brezplačno na dom, prazne steklenice in zaboji se po dnevni ceni jemljo nazaj.

PEGE
rdečina na obrazu, rdeč nos, ogrce, prišče, gube in ohlapno kožo, vse napake polti odpravi zajam. staropreiskušena
Dr. A. RIXA pasta Pompadour.
Popolnoma neškodljivo. Lonček K 5·—. :: **Dr. A. Rixa biserno mleko,** tekoč puder, rožnat, bel in naravno rumen, steklenica K 6·—. Poštnina posebej. — Diskretno razpošilja **Dr. A. Rix, hem. preparati. Dunaj IX., Lakierergasse 6/E.** Zaloge v Ljubljani: drog. A. Kanc, drog. »Adrija«, v Mariboru: Lekarni »Pri Angelju varhu«, »Pri Marije pomočnici« in drog. Wolfram, v Trstu: parfumerija Andreuzzi, Korso 5. 3466

Polhove, krtove, hrčkove kože
kupuje po najvišjih cenah
D. Köllner, trgovina s kožami in krzni, Lipsko (Leipzig), Brühl 47.
Dopošiljanje prosim po pošti v 5 kg zavitkih in se takoj po sprejemu dopošlje znesek. 4663

Vsaka dama naj čita
mojo velezanimivo navodilo o
modernem negovanju grudij.
Iskušen svet pri **vpadlosti in pomanjkanju bujnosti.** — Pišite zaupno na
Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko
Schanzstrasse 2. odd./41.

JEŽICE
kupuje po najboljših dnevnih cenah 4831
ALEX. ROSENBERG, GRADEC, ANNENSTRASSE 22.

Kupim takoj
2 vagona desk,
suhih za izdelavo pohištva, potrebujem vse debelosti. — Prijazne ponudbe na 4860
poštni predal 144, Ljubljana.

Prva kranjska medicin. drogerije
parfumerija, fotograf. manufaktura itd.
Olastv. koncesijonirana prodaja strupov.
Ustanovljena leta 1697.
ANTON KANC
Ljubljana, Židovska ulica I.
Ceniki na razpolago.

SIGORIN
zatre čudovito naglo 3734
STENICE
vzorčna steklenica **4 K,** velika steklenica **16 K,** brizgalnica **2 K.** Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko: **Lekarna „pri upanju“** Apotheke »zur Hoffnung«, **Pécs 45, Ogrsko.**
Glavna prodaja v **Ljubljani:** drogerija **Ant. Kanc** in **B. Ovenšara** ter lekarni **Gabriel Piccoli,** na **Dunajski cesti** in **Mr. R. Sušnik, Marijin trg.**

Uglaševalec klavirjev

G. F. Jurásek
Ljubljana, Wolfova ul. 12.
Edini specijalist
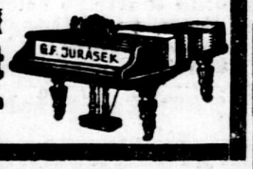

izvršuje vsa popravila te stroke.

KNJIGE
za vse ljudske in srednje šole ter šolske potrebščine priporoča
Narodna knjigarna, Ljubljana,
Prešernova ulica 7.

KARBIDNE SVETILJKE
najlepša luč, komad K 19.—, 20.—, 25.—, 27.— in K 30.— razpošilja
Ant. Lečnik, Borovlje, Koroško.

Elektrarne, instalaterji, odjemalci na debelo
že sedaj pokrivajo svojo potrebščino vsega instalacijskega in napeljavalnega blaga ter razsvetljevalnih predmetov.
Ponudbe pošilja brezplačno 4828
Bruno Smutny, Gradec, Wielandgasse št. 56.

Srbečico, hraste, lišaje
odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano **„SKABAFORM“-mazilo.** Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3·—, veliki K 5·—, porcija za rodbino K 12·—.
Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Györ), Raab Ogrsko.
Zaloga za Ljubljano in okolico: **Lekarna „pri zlatem jelenu“, Ljubljana, Marijin trg.** 880
Pozor na varstveno znamko **„SKABAFORM“**

Še je dovelj zaloge
seveda 3932
hrastovih parketnih deščic.
JOSIP PUH, dobava in pokladanje parketov, Ljubljana, Gradaška ulica št. 22.

POZIV.
Kot zastopnik dediča po dne 20. avgusta 1918 zamrlem g. Lovrencu Šarcu, gostilničarju in trgovcu v Ljubljani, Karlovska cesta štv. 19 **pozivljam** s tem vse dolžnike pokojnega g. Lovrenca Šarca, **da se brez odloga** zglasijo radi poravnave svojih obvez in dolgov v moji pisarni.
Dr. Fran Novak,
4800 **odvetnik v Ljubljani, Dalmatinova ulica 3.**

Dobro naložen denar!!!
Dobičkanosno podjetje na Slovenskem Koroškem se iz družinskih vzrokov za K 160.000 **Slovanu takoj proda.** Naslov pove uprav. „Slov. Naroda“. — 4836

Hrvatsko industrijsko podjetje — išče izurjenega, popolnoma samostojnega, hrvatskega ali slovenskega jezika perfektno zmožnega
višjega knjigovodjo
Ker je to mesto dobro plačano in osiguran zadostni dohodek, se sprejmejo samo taki ponudniki, ki se ne bavijo niti z zakotno trgovino niti s postranskimi opravili. Pismene ponudbe na anončno ekspedicijo **J. Blockner v Zagrebu, poštni predal I-78/II. Hrvatsko.** 4797

Kolesarji, pozor!!
Kdor se hoče dobro in trajno voziti, naj si nabavi
prve avstr. patentirane obroče za kolesa.
Prekašajo dosedaj vse nove iznajdbe, popravila so izključena ter si vsakdo pri tem prihrani mnogo denarja in časa. Dobijo se obroči na **Marije Terezije cesti štev. 6.** — Kolesa se imajo pripeljati seboj. — Generalno zastopstvo za Kranjsko: 4534
Ernest Aljančič, Ljubljana.

Došle so zopet
mlatilnice
za pogon s silo ter z roko. Dalje imam na razpolago tudi čistilne mlatilnice in vsakovrstne poljedelske stroje kakor: čistilnike, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mline za žito in sadje, gepeljne, slamoreznice, brzoparilnike, kotle za žganje, brane, pluge itd. iz največih tovaren, zajamčeno dobre kakovosti ter po najnižjih cenah.
FRANC HITTI,
zaloga poljedelskih strojev, LJUBLJANA, Martinova cesta 2.
Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznano in dokazano najboljših **ročnih mlinov,** pripravnih za vsako mletev. 4442

Išče se za posestvo z velikim gospodarstvom na Gorenjskem **spretna, samostojna** 4810
KUHARICA
proti **dobri** plači. Istotam se sprejme tudi **perica,** ki zna dobro prati in likati. Naslov pove uprav. »Slov. Nar.«

70.000 kvadrat. sežnjev (klafter)
zemljišča
in sicer 50.000 oralne zemlje in 20.000 travnika je **na prodaj** v bližini Gorice na Primorskem. Pismene ponudbe na upravništvo „Slovenskega Naroda“ pod šifro: **„J. Č. 4856“.**

Naprodaj
2 kozla za rejo (4 leta, 6 mesecev),
1 kozliček za rejo (6 mesecev),
3 kozliči za zakol (po 6 mesecev).
Ponudbe na: 4823
Mihaela Pintarja, Trbovlje I.

Limonov in malinov sok
prve vrste, umeten, **oslajen** s saharinom, izdaten in stanoviten (konserviran) finega vonja in okusa, razpošilja od 5 kg naprej kg po K 10.60
Adolf Rosek, Praga, Kralj. Vinohrady št. 1274/17. — Odgovarja zakonu o živilih! 4727

Pri c. kr. ces. strelcev nadomestnem bataljonu št. II. se sprejme za delavnice več 4844
šivilj (krojačic)
kot ženskih pomožnih sil. Natančnejši pogoji se zvedo **v računski pisarni v Šiški v šolskem poslopju.**

Velika
najemninska hiša
v Gorici,
prve vrste trgovinsko in reprezentacijsko mesto, Veliki trg 20 (Piazza grande 20) **se proda.** Samo direktni kupci naj se obračajo na lastnika **v Mariboru na Štajerskem, Gosposka ulica 18.** 4846

Naznanjam,
da imam dovoljenje mleti na **mlevske izkaznice za mesto Ljubljano.** — Meljem vse vrste žita in jamčim za točno postrežbo. 4862
Fran Juvan,
posestnik valjčnega mlina, Srednje Gameline, Št. Vid nad Ljubljano

Kupim
posestvo
z žago ali z drugim podjetjem v bližini železniške postaje na Kranjskem ali Spodnjem Štajerskem ne preveč v hribovitem kraju, približno 8—15 oralov (johov) njiv, travnikov, gozda z dobro ohranjeno hišo in gospodarskimi poslopji z živim in mrtvim blagom. Cena do 80.000 K proti takojšnjemu plačilu. — Ponudbe je nasloviti na upravništvo „Slovenskega Naroda“ pod **„Posestvo ob železnici 4859“.**

Novo češko gosje perje!
Puljeno belo, prima puh kg K 45.—, fino belo s puhom K 26.—, dtto II. vrsta K 17.—, siv puh K 28.—, sivo perje K 10.—. **Nepuljeno belo** I. vrste K 10.—, dtto II. vrste K 7.— razpošilja po povzetju 4827
Irma Haldek,
Praga-Smichov,
Kinskeho tř. 1.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani
Delniška glavnica 10,000.000.- kron. **Stritarjeva ulica štev. 2.** **Rezervni fondi nad 2,000.000.- kron.**
Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.
Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.
Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.
Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira eraične dobave in dovoljuje
APROVIZACIJSKE KREDITE.

Delniška glavnica in rezervni fond: K 103,000.000.— C. kr. priv. Stanje dep. vlog na hran. knjižice 31. okt. 1917: K 214,681.380·—.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. Vogal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“). Ustanovljena 1864. — 33 podružnic.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje **denarnih vlog** na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje **vrednostnih papirjev** strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 34

Najkulantnejše izvrševanje **borznih naročil** na vseh tuzemskih in inozemskih mestih — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — **Opravilišče c. kr. razr. loterije** Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. **Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Ameriko**

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Brzojavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon štev. 41

Sprejme se drvar

s 4—6 delavci; in obenem **2 izurjena oglarja.** — Več pove **Val. Gregorc v Mengešu.** 4511

Za gorske čevlje

žbice „pitlji“ navadni in dvojni **žeblji**

z **dolgimi glavicami** (Scherken) nabitje za lesene čevlje, ušesca za čevlje

B. KOUGL, tvornica žebljev, PRAGA, Karlin št. 490.

Čudotvorno šilo

samo K 4·90 šiva (štepa) kakor šivalni stroj. Najboljša iznajdba za krpanje usnja, strganih čevljev, konjskih oprav, odej vreč in vseh vrst blaga oblek i. t. d. Jamstvo za porabnost. — Cena kompletnem šilu s sukancem, 4 različnimi šivankami in navodilom za en komad **K 4.90,** 3 komadi **K 13·50.** — Po povzetju pošilja **M. Swoboda, Dunaj, III/2, Hiessgasse 13—49.** 2953

Vreče

kupuje 4421

MARTIN FLEISCHMANN, Gradec, Annenstrasse 49.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brado za trajno temno pobarva. 1 steklenica s pošt. vred K 3·60

Rydyol

je rožnata voda, ki živo pordeči bleda lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 2·85.

Naslov za naročila:

Jan. Grolich, Engel-Drogerie, Brno štev. 639, Moravsko.

DAMSKA ☨ MESEČNA PREVEZA

zdravniško priporočena Varuje pred otiščanjem, dobro vsesava, pije, komodna in praktična, varčuje perilo, se dobro pere ter ostane vedno mehka. Kompletna garnitura **K 8·-, 12·-, 20·—,** na leta trpežna **K 28·— 36,** najfinejša pa **K 44.— in K 50·—** Porto 95 vinarjev. V varstvo žensk izmivalni aparat **40·—, 45·— K.** Pošiljatev diskretna. — Higijen. blaga trgovina **Sl. Potoky Dunaj, VI. Stiegengasse 15.** 1199

150 vagonov bramnih in transportnih sodov

vseh velikosti, **kadi** od **10 do 50** hekto, **10 vagonov** majhnih sodov od 15 do 150 litrov se 4640 **takoj proda.**

ADLER & SOHN,

trgovina z vinom in sodi, **Dunaj III., Rasumofskygs. 27.** Telefon 3570.

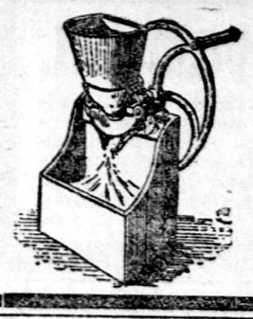

Ročne mline

za koruzo, pšenico, rž itd. kateri meljejo vsako zrnje na najfinejšo moko, dobavlja samo 4416

edina češka tvrdka B. FINKE, Praga II, Vodičková 22.

100.000 j

hvaležnih odjemalcev potrjujejo, da **uničevalec korenin RIA BALZAM** v 3 dnevih brez bolečin odstrani **kurja očesa, bradavice, roženo kožo.** Uspeh jamčen. Cena 3 K 3 lončki 7 K, 6 lončkov 11 K. **ZOBOBOL** odstrani **„FIDES“** pri najbolj trdovratnem zobobolu, ko so odpovedala vsa sredstva in pri otlih zobeh. Ob neuspehu denar nazaj. Cena 3 K, 3 pušice 7 K, 6 pušic 11 K. Nič več zobnega kamena ali slabega duha iz ust. Snežnobele zobe Vam napravi zobni fluid **„XIRIS“.** Takojšen učinek. — Cena 3 K, 3 steklenice 7 K. **Podgane, miši** se popolnoma iztrebijo s podganjo smrtjo. Če ni uspeha, denar nazaj. Na stotine zahvalnih pisem. Cena 4 K, 3 škatljice 9 K. — Stenice, uši, bolhe, ščurke uniči radikalno z zalego vred **„THIERA“.** Cena 3 K, 3 kartoni 7 K, **prašek proti mrčesu** zraven 2 K. — 3069

KEMENY, Košice (Kassa) Postfach 12/C/31 (Ogrsko).

Umetno gnojenje največji dobiček!

Nujno je, da **naročite takoj 14% kajnit** za jesensko gnojenje. Dobava umetnih gnojil je zelo težavna. Jamstvo za kvaliteto! Kulantna postrežba! Zahtevajte takoj ponudbo! 4518

Vinko Vabič, veletržec, **Zalec,** Južnoštajersko.

Živo apno: Zidno opeko: Bukovo oglje: 6414 ima naprodaj tvrdka

Valentin Urbančič,

trgovina z industrijskimi potrebščinami in proizvodi na debelo. Oddajajo se samo celi vagoni.

Ljubljana, Frančevo nabrežje štev. 1.

Opr. št. A 267/16

Prostovoljna javna dražba nepremičnin.

Na prošnjo dedičev po gdč **Lujizi Praschniker, posestnici iz Mekin,** se bode na javni dražbi **dne 16. septembra 1918 dopoldne ob 9. uri** prodajala spodaj označena, v zapuščino spadajoča nepremičnina, po parcelnih skupinah in za izklicne cene, ki so spodaj razvidne. — **Dražba se vrši v pisarni c. k. notarja v Kamniku.**

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmejo.

Zastavne pravice upnikov, ki so vknjiženi na nepremičnino, ostanejo nedotaknjene.

Vsak ponudnik mora pred pričetkom dražbe založiti kot vadij 10% izklicne cene v roke sodnega komisarja. Ostalo izkupilo je vplačati pri c. k. okrajnem sodišču v Kamniku po predpisih, ki so razvidni iz dražb. pogojev.

Kupni in plačilni pogoji se lahko upogledajo **v pisarni c. k. notarja v Kamniku.**

Predmet dražbe:

1. Posestvo pod vlož. štev. 52 k. o. Mekine, sestoječe iz parcel. štev. 150/2, kozolec; 150/3, vrt 1 a 24 m²; 651/3, travnik 36 m², izklicna cena **4200 K.**

2. K posestvu pod vlož. štev. 184 k. o. Mekine pripisane parcele štev. 167/2, njiva, sedaj travnik 15 a 48 m²; 168/2, njiva, sedaj travnik 72 a 06 m²; 69/2, njiva, sedaj travnik 10 a 70 m²; 172/2, njiva, sedaj travnik 20 a 70 m²; izklicna cena **4000 K.**

3. Ostalo posestvo pod vlož. štev. 184 k. o. Mekine, sestoječe iz parcele štev. 161, stavbišče, dvorišče, vrt 5 a 97 m²; z vsemi tu stoječimi poslopji, tedaj hiša štev. 17 v Mekinah (vila »Louise«) in hiša štev. 37 v Mekinah 162, vrt, 4 a 69 m² izklicna cena **75.000 K.**

V Kamniku, dne 3. septembra 1918. 4697

Aleksander Hudovernik,
c. k. notar kot sodni komisar.

25. šolsko leto.

Dunajski starorenom. najodličnejši

specialni dekliški penzionat

B. Freylerja naslednica 2521

Splošna izomika, nadaljevalni tečaji, licej, glasbena, jezikovna šola, pouk v obdelovanju vrta. Izvrstna prehrana.

Internat. Polinternat. Eksternat.

Dunaj I., Kolowratring št. 9 (na oglu Schwarzenbergplatz).

Govorilne ure od 11-1 in od 2-5. :: Telefon 8250. :: Prospekti.

Prostovoljna prodaja pohištva!

Naznanja se, da se vrši prostovoljna prodaja sobne oprave in drugih hišnih predmetov (postelj, nočnih omar, omar za obleko, pralnih miz, različnih drugih miz, zrcal, posteljne obleke, podob, kuhinjske posode i. t. d.) **v I. nadstropju hiše štev. 7, II. nadstropje na Kongresnem trgu**

dne 18. in 19. septembra 1918.

počenši dopoldne od 9.—12. ure in popoldne od 2.—5. ure.

4776 **Dr. Vallentschag.**

Po Najvišj. pooblaščenju Nj. ces. in kralj. Apost. Velič.

45. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene.

Ta denarna loterija ima 22.747 dobitkov v gotovem denarju v skupnem znesku 700.000 kron.

Glavni dobitek znaša 250.000 kron.

Zrebanje bo javno na Dunaju dne 3. oktobra 1918. Srečka stane 5 K.

Srečke se dobivajo pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, po loterijah, trafikah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, pri menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce srečk zastonj. Srečke se pošiljajo pošt. prosto.

Od c. kr. generalnega ravnateljstva državnih loterij (oddelek za dobrodelne loterije).

Za kritje streh najboljša, odbrana

STREŠNA OPEKA

navadna (Biberschwanz) in zarezana strešna (Strangfalz) lastnega izdelka se dobiva v :: izvrstni kakovosti in vsaki količini pri :: 3307

FRÖHLICH & BICHLER,

tvornica glinastih izdelkov **KARLOVAC.**

Izvoz in odprava dovoljena z dolenjsko železnico.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem leta 1916 vlog	K 66,800·000·—
hipotečnih in občinskih posojil	„ 27,600·000·—
rezervnega zaklada	„ 2,500·000·—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru. 159

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčenje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%, izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1% oziroma 3/4% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

Išče se

PIANINO ali KLAVIR

na posodo. — Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. — 4811

Kupi se na Kranjskem ali Štajerskem

VELEPOSESTVO,

ležeče blizo železnice. — Ponudbe je staviti na: **Karl Ferschl, Nunska ul. štev. 10 v Ljubljani.** 4734

Srbečica

hrasle, izpuščaje, grinte in druge kožne nadloge odpravi hitro in zigurno Paratol, domače mazilo. Ne umaže, je brez vonja, zato uporabno tudi čez dan. Veliki lonček K 5.—, dvojnati K 9.—. Dalje Paratol tresni prašek za varstvo občutljive kože, škatljica K 3.—. Oboje se dobi proti vposlatvi zneska od **Paratol-Werke, Apotheker Ulmer, v Budimpešti, VII-24. Rozsa utca 21.**

Tovarna slamnatih izdelkov

priporoča gg. trgovcem in cenjen. občinstvu veliko zalogo:

različnih slamnatih . . . . . šolnov
„ „ torbic (cekarjev)
„ „ predpražnikov
itd. 981

Cerar Franjo, tovarnar, Stob, pošta Domžale.

Kupujem nove in stare **KLOBUKE**

moške in damske, mehko, nepreluknjano, ne moljasto blago vsake oblike in množine.

Antonie Jkraus, Praga I., Bilekova 8. 4664

Iščejo se pridni zbiralci.

Prodajam Portland :: **CEMENT**

(nemški) ako vpošljete vreče. Nadalje tračnice za uporabo kot 4749

TRAVERZE

Zahtevajte ponudbe!

Vinko Vabič, Žalec.

Kupujem zmedene

ženske lase.

Stefan Strmoli,

Ljubljana, Pod Trančo št. 3.

POZOR! Zaradi vpoklicanja v vojaško službovanje je lokal odprt samo za prodajo blaga in sicer ob delavnikih samo od 9. do pol 1.

Podružnica Ljubljana. JADRANSKA BANKA Podružnica Ljubljana.

Delniška glavnica: K 20,000.000. Rezerve: okrog K 3½,000,000.—.

SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%. Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke c. kr. razredne loterije.

Centrala: Trst.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Metković, Opatija, Spljet, Sibenik, Zadar

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzojavni naslov: JADRANSKA. Telefon št. 257.

Stanje vlog je znašalo koncem meseca junija 1918 K 279,050.534·29. Glavnica K 50,000.000·—.

Podružnica v Ljubljani **Češka industrijalna banka** Stritarjeva ulica št. 9.

Financiranje vojaških dobav. :: :: Kredite za aprovizačne nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije. Srečke c. kr. avstr. razredne loterije. Nakazila vojnim ujetnikom.

Kupim
staro dobro vpeljano
trgovsko hišo
z nekaj posestvom na Kranjskem ali Spod. Štajerskem. Ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod „dobro vpeljana trgovina 4592“.

Veliko posestvo
obstoječe iz enonadstropne hiše, sposobno za vsako veletrgovino in gostilno velikega sadnega vrta, njiv, travnikov in gozdov itd. se takoj proda. Naslov pove uprav. »Slov. Nar.« — 4494

Bojujte se proti muham,
kajti te raznašajo na svojih nogah milijone zanodkov bolezni in edino sredstvo proti muham je „HERBA“ mrčesni prašek z brizgalnico, ima presenetljiv uspeh pri pokončavanju muh, ščurkov itd. Muhe, ki pridejo v stik s »Herba«-praškom poginejo takoj. 1 zavojček stane 60 vin. Po pošti se pošilja najmanj 10 zavojčkov. — Razpošiljalnica: Josip Berdajs, Ljubljana 7, Celovška cesta 85/3. — 1015

Štampilje
vseh vrst za urade društva, trgovce itd
ANTON CERNE,
graver in izdelovatelj kančukovih štampilij
LJUBLJANA, Dvorski trg štev. 1.

Zastonj
dobi vsakdo na željo moj glavni katalog o urah, zlatninah in srebrninah ter glasbenih orodjih. Violine po K 40.— 45·— 55·—, dobre harmonike po K 45·— 60·— 80·— Dvovrstne dunajske harmonike po K 120·—, 140·—, trovrstne po K 300·— 400·—. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Razpošilja proti vposlatvi zneska ali po povzetju tvrdka — JAN KONRAD, c. kr. dvorni dobavitelj, Most (B-rüx) štev. 1957, Češko.

F. Batjel
Gorica — Ljubljana
Stolna ul. St. 2-4. Stari trg štev. 28.
Trgovina in mehanična delavnica
Moška in ženska dvokolesa s stero prestavitvijo.
Šivalni in pisalni stroji, gramofoni.
Električne žepne svetilke.
Najboljše baterije.
Posebno nizke cene za preprodajalce.

Tajniški uradnik,
politično naobražen, s primerno govorniško zmožnostjo, sposoben za vodstvo pisarne in organizacijsko delo — se išče. — Podrobnosti glede dela in plače po dogovoru — Ponudbe na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod šifro: „Tajnik 4782“.

F. Potočnik, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6.
se priporoča za jesensko sezono za izdelovanje oblek za gospode in dame, n. pr. jesenskih površnikov in damskih plaščev po meri. Posebna delavnica za moderniziranje in obračanje kostimov, oblek, površnikov in zimskih sukenj za gospode. — Novi modeli vedno na razpolago. — Zmerne cene, solidno delo! — Sprejemajo se tudi naročila z dežele. 4447

Kupujte le domač izdelek! to je
Emona
PRIZNANO NAJBOLJŠI:
pralni prašek
Dobiva se vseh prodajalnah!

Najlepši obraz
Popolnoma novi, čudoviti iznajdbi se je slednjič posrečilo v malo dneh brez sledu odstraniti vse pege, ogrce, mozolje, gube, nosno in obrazno rdečico. — Popolno jamstvo. — Oblastveno varovano. — Presenetljivo v največji meri! — Koža postane takoj voljna in mladostno sveža, gube se izgladijo, Vi pa postanete bleščeče lepi in mladi, s tem pa srečni. Na tisoče prostovoljnih zahvalnih pisem iz vseh deželá. Najslovitejši strokovni zdravniki sijajno preizkusili. Pišite takoj na L. Decker, Dunaj 56, Fach 19, Abt. 36 nakar dobite ta čudesni recept z navodilom popolnoma zastonj. — Prosi se znamka za odgovor. 4136

Priporoča se tvrdka
JOS. PETELINC
LJUBLJANA
tovar. zaloga šivalnih strojev za obrt in domačo rabo, ter njih delov, igel in olja.
Istotam prodaja galanterijskega blaga, ter potrebščin za živilje, krojače in čevljarje. Postrežba točna in solidna — cene zmerne.
Blizu frančiškanskega mostu levo, ob vodi sv. Petra nasip 7.

Univerzalni ročni mlin.
(Obl. zav.)
Moj univerzalni ročni mlin je izborno pripraven za mletje maka, dišav, sladkorja, kave, ovsenega riža, orehov, pšenice, ječmena, ovsa, rži, koruze, riža itd. Ta mali mlin se je med vojno izvrstno obnesel in se lahko rabi za vsako mletev za debelo in fino mletje. — Teža okoli 1 kg. 3074
Komad stane K 24.—
Odpošilja se z Dunaja proti vposlatvi zneska. — Generalno zastopstvo
Max Böhnel, Dunaj IV.,
Margaretenstrasse 27 :: Abt. P. 17.
Za preprodajalce: Večji ročni mlini K 120.-, 160.— in 200.—. Mlin za drobljenje kosti K 320.—. Mlin za meso K 60.—. Sadna stiskalnica K 20.—. Prospekt zastonj.

Prostovoljna prodaja posestva.
Proda se prostovoljno na lepem in zdravem mestu, 4 klm. od Lujzinske ceste ležeče posestvo v velikosti 240 oralov. Od tega je 15 oralov njiv, 5 oralov vrta in sadovnjaka, 4 orale travnika, 7 oralov vinograda, 130 oralov loze, drugo pašniki z novo prizemno hišo in gospodarskimi poslopji. — Cena 350.000 kron. Bližja pojasnila daje Mijo Ribić obč tajnik v Netretiču pri Karlovcu, Hrvaško. 1656

Modni salon Stubly-Maschke
Zidovska ulica štev. 3.
Dvorski trg 1, Ljubljana.
— Priporočam —
:slamnike:
svilene klobuke in čepice
najnovejših oblik
za dame in deklice
Popravila se sprejemajo.
Zalni klobuki vedno v zalogi.

Gonilni jermeni
brez dopustilnega lista. Takoj dobavni.
100 mm širok jermen prenese 12 PS.
Za vlažne in suhe prostore. — Pasovi (Bechergurten). — Transportni trakovi.
Kattner & Co, Gradec 14.
4333

Za jesensko sezono
pobarva vsako blago za moške in damske obleke, kakor tudi cele, nerazparane obleke v poljubnih barvah v splošno zadovoljnost
Prva in največja parna barvarna in kemična čistilnica
Josip Reich, Ljubljana
Tovarna: Poljanski nasip štev. 4.
Podružnica: Selenburgova ul. štev. 3.
Poštna naročila se točno izvršujejo.

Alfonz Breznik
učitelj Glasbene Matice in edini zaprič. strokovnjak c. kr. dež. sodišča
Ljubljana, Kongresni trg štev. 15
(Nasproti nunske cerkve.)
Največja in najsposobnejša tvrdka in izposojevalnica klavirjev, pianinov in harmonijev na jugu Avstrije. Velikanska zaloga vseh glasbenih inštrumentov, strun in muzikalij. Klavirje prvih c. kr. dvornih in komornih tvrdk: Bösendorfer, Förster, Rudolf Stelzhammer, Hölzl & Heitzman, Glos in Hofmann imam edino izključno le jaz za Kranjsko v zalogi ter svarim pred nakupom falzifikatovin navidiznega „pofelna“.
Uglaševanje in popravila s trokovnjaško in ceno.
10 letna postavnoob vezna garancija.

Tesarje in mizarje
proti dobremu plačilu (za hrano in stanovanje skrbljeno) sprejme ANTON STEINER, Ljubljana, Jeranova ulica št. 11. 175

Odda se takoj
10-14.000 K
po 4¼ % na I. vknjižbo na hišo ali zemljišče. Kje, pove upr. »Sl. N«. 4792

Malo POSESTVO
se prodaja skupno ali posamezne parcele dne 14. septembra v nedeljo popoldan do šeste ure zaključeno v ondotnih prostorih hš. št. 20 v Spod. Pirničah občina Šmartno pod Šmartno goro. Prodajalo se bode gospodarsko poslopje, njive, travniki in gozdovi do 20 oralov. — Interesenti se vabijo. 4778

Boljša deklica ali ženska za gospodinjo
se išče k enemu samemu gospodu na manjšo graščino. Uspešno mora pomagati oskrbovati vrt, dve kravi, teleta, prašiče, kuretnino ter samostojno voditi kuhinjo in gospodinjstvo. Samo ponudnice, ki imajo izkušnje, veliko veselje, do poljedelstva in so dobrega slovesa naj pošljejo natančne ponudbe s fotografijo pod „Spodnještajerska meja 4742“ na upr. »Sl. Nar.«

Priporočamo krasne
BLUZE plašče, jopice, krila, kostume, nočne halje, perilo, modne predmete, športne klobuke in steznike. Zelo solidna tvrdka:
M. Krištofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.
2652 Fine
otroške oblekce
:: in krstne oprave. ::

JOS. ROJINA
modni atelje za gospode
LJUBLJANA
Franca Jožefa cesta 3.
Vojaške in uradniške
UNIFORME
po meri v najkrajšem času.

KUPUJEM
zamaške in vreče
in plačujem za nove zamaške od steklenic K 110.— za kg, za stare, prevrtane pa ne zlomljene zamaške K 65.— za kg, dolge šampanjske zamaške, ne umetne, za komad K 1.— in vreče do K 14.— komad. Prevzamem vsako množino brez prejšnjega vzorca in obvestila po povzetju.
E. Landskroner,
nakupovalnica vreč in zamaškov v Gradu, Lendkai št. 15.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.
obrestuje hranilne vloge po čistih 4¼ % brez odbitka rentnega davka
Rezervni zaklad nad K 1,000.000. Ustanovljena l. 1881.